

Z obsahu:

**Eucharistie - památka
na Boží divy**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
4. října 2000
- strana 2 -

Svědkové pro Krista

Peter Gumpel TJ
- strana 4 -

**Ježíše poznáš
v očích bližních**

Alexa Gaspariová -
Bílá kronika
- strana 6 -

**Význam víry
v Nejsvětější Trojici pro
budoucnost lidstva (4)**

Karl Josef Wallner, OCS
- strana 10 -

**Zasvěcení P. Marii
u příležitosti jubilea
biskupů 8. 10. 2000**

- strana 11 -

**Nikoli nějaký model,
nýbrž pravda přítomná
v osobě**

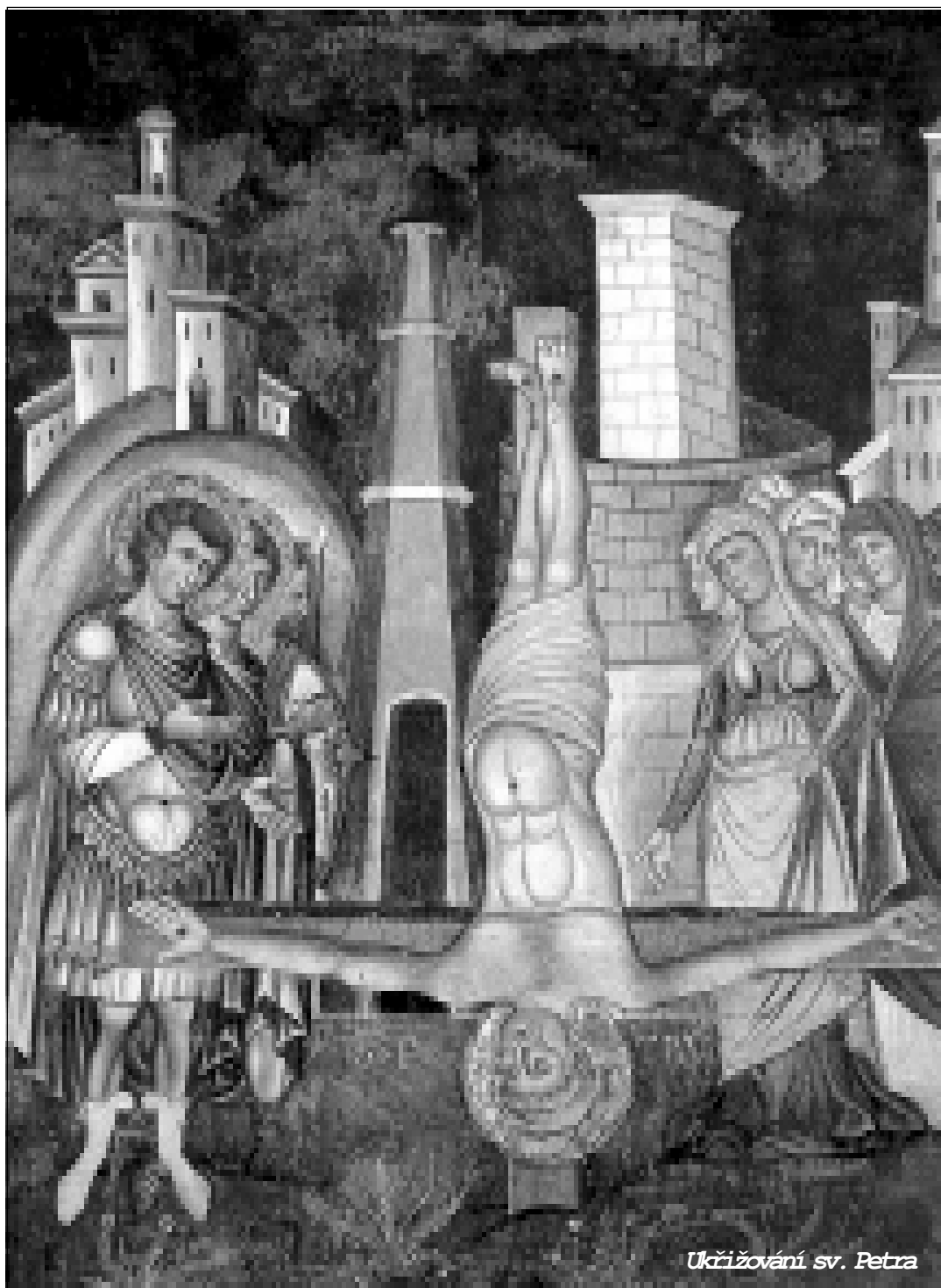
Kardinál Josef
Ratzinger
- strana 12 -

Závaznost dokumentu

Dominus Iesus
- strana 13 -

**Nabídka
slovenských knih**

- strana 15 -

Ukřižování sv. Petra

Eucharistie – památka na Boží divy

Mezi mnoha aspekty Eucharistie vystupuje do popředí ono »memoriale« – to, že je »památkou«. To má vztah k biblickému tématu prvořadě důležitosti. Např. v knize Exodus čteme: *Bůh se rozpomněl na svou smlouvu s Abrahámem a Jakubem (Ex 2,24)*. V Deuteronomiu je naopak řečeno: *Rozpomeň se na Hospodina, svého Boha (8,18)*. *Rozpomeň se na to, co udělal Hospodin, tvůj Bůh (7,18)*. V Bibli se vzpomínka na Boha a vzpomínka na člověka proplétají a představují základní složku života Božího lidu. Nejedná se o pouhé připomenutí minulosti, která je již vyhaslá, tedy o zikkarón, tj. »memoriale«. To »není pouhá vzpomínka na minulé události, nýbrž hlásání velkolepých děl, která Bůh učinil pro lidi. Liturgickou oslavou se tyto události jistým způsobem zpřítomňují a aktualizují.« (KKC 1363) Památka připomíná závazek smlouvy, která nic neztrácí na svém obsahu: *Hospodin na nás pamatuje, on nám žehná (Ž 115,12)*.

Biblická víra tedy zahrnuje **účinnou připomínku obdivuhodných skutků spásy**. Ty jsou hlásány ve »Velkém aleluja«, v žalmu 136, který nejprve chlaší stvoření a spásu nabídnutou Izraeli v Exodu a pak uzavírá: *A když jsme byli poníženi, rozpomněl se na nás, protože jeho láska je věčná (...)* *Vyvolal nás (...)* *a veškerému tvorstvu dává pokrm, protože jeho láska je věčná (Ž 136,23–25)*. Podobná slova najdeme v evangeliu na rtech Marie a Zachariáše: *Rozpomněl se na Izraele, svého služebníka, rozpomněl se na své milosrdenství (...)* *Rozpomněl se na svou svatou smlouvu (Lk 1,45.72)*.

Liturgie jako památka

Ve Starém zákoně »památka« Božích děl v dějinách byla povýtče **liturgií velikonočního exodu**: Pokaždé, když izraelský

lid slavil Paschu, Bůh mu nabízel účinným způsobem **dar svobody a spásy**. Ve velikonočním ritu se křížily dvě vzpomínky, ona božská a ona lidská, tj. spásitelná milost a věčná víra: *Ten den bude dnem pamětním, budete jej slavit jako slavnost Hospodinovu (...)* *Budeš to mít jako znamení na své ruce a jako připomínku mezi svými očima, aby v tvých ústech zůstal Hospodi-*

nův zákon, neboť pevnou rukou tě vyvedl Hospodin z Egypta (Ex 12,14; 13,9). V síle této události, jak tvrdil jeden židovský filozof, bude Izrael vždy »společností založené na památce« (M. Buber).

Z minulosti k budoucnosti

Prolínání vzpomínky na Boha a vzpomínky na člověka je také středem Eucharistie, která je povýtče »památkou« křesťanských Velikonoc. »Anamnéze«, to je akt připomenutí, je totiž srdcem slavení: Kristova oběť, jedinečná událost, skutečná ef' hapax, tj. »jednou provždy« (Žid 7,27; 9,12.26; 10,12), rozlévá svou spásanosnou přítomnost v čase a v prostoru lidských dějin. To je vyjádřeno v závěrečném imperativu, který Lukáš a Pavel uvádějí ve vyprávění o poslední večeři: *Toto je moje tělo, které*

se za vás vydává. Čiňte to na mou památku... Tento kalich je nová smlouva potvrzená mou krví; kýmkoliv z něho budete pít, čiňte to na mou památku (1 Kor 11,24–25; srov. Lk 22,19). **Mínulost** těla vydaného za nás na kříži se představuje jako živá v **přítomné době**, a jak vysvětluje Pavel, otevírá se **budoucnosti** konečného vykoupení: *Kýmkoliv totiž jíte tento chléb*

a pijete z tohoto kalicha, zvěstujete smrt Páně, dokud nepřijde (1 Kor 11,26). Eucharistie je tedy **památka Kristovy smrti**, ale také **přítomnost jeho oběti a předjímání jeho slavného příchodu**. Je to svátost trvalé spásitelné blízkosti Pána, který v dějinách vstal z mrtvých. Tak je možno chápat Pavlovu výzvu k Timotejovi: *Mysli na Ježíše Krista, Davidaova potanka, který byl vzkříšen z mrtvých (2 Tim 2,8)*. Tato vzpomínka žije a působí zvláštním způsobem v Eucharistii.

Účinná vzpomínka

Evangelista Jan nám vysvětluje hluboký smysl »památky« Kristových slov a skutků. V souvislosti s gestem Ježíše, který čis-

tí chrám od obchodníků a označuje, že chrám bude rozbořen a ve třech dnech opět zbudován, poznamenává: *Teprve až byl vzkříšen z mrtvých, uvědomili si jeho učedníci, co tím chtěl říct, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš řekl (Jan 2,22)*. Tato vzpomínka, která plodí a živí vínu, je **dílem Ducha svatého**, kterého *Otec pošle ve jménu Kristově: On vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl (Jan 14,26)*. Máme zde tedy účinnou vzpomínku: onu vnitřní, která vede k pochopení Božího slova, a onu svátostnou, která se uskutečňuje v Eucharistii. Jsou to dvě skutečnosti spásy, které Lukáš spojil v náchemém vyprávění o emauzských učednících, které provází vysvětlování Písma a *lámání chleba* (srov. Lk 24,13–35).

Svátost bdělé naděje

»Připomenout« znamená znovu vložit do srdce v paměti a v citu, ale znamená to také slavit přítomnost. »Eucharistie, pravá památka Kristova velikonočního tajemství, je schopna udržovat v nás **bdělou památku na jeho lásku**. Ona je totiž tajemstvím bdělosti Církve: jinak by totiž pro ni bylo velmi snadné, aby bez božské účinnosti této trvalé a přeslaské připomínky, bez pronikavé síly tohoto pohledu jejího Snoubence, upřeneho na ni, upadla do zapomnutí, necitelnosti a nevěry.« (Apoštolský list Patres Ecclesiae, III: Ench. Vat. 7,33) Tato **připomínka bdělosti** činí naše eucharistické liturgie otevřené pro plný Pánův příchod, pro zjevení nebeského Jeruzaléma. V Eucharistii křesťan žije **raději na konečné setkání se svým Pánem**.

Bolletino Vaticano 4. 10. 2000
Mezitimulky a zvýraznění
redakce Světla

Choeme-li skutečně milovat, musíme dávat, až to bolí. Pak je naše láska oproštěna od nás samých a je pro ostatní věrohodná.

Mátka Tereza

Otrokem všech

Zamyšlení nad dnešními
liturgickými texty

Syn člověka dal svůj život za mnohé

Cesta, na které dnes doprovázíš svého Pána do Jeruzaléma, je jeho poutí poslední. Vstupuje do svého města, aby tam naplnil své poslání. Říká to svým věrným již potřetí jasnými a zcela jednoznačnými slovy, ale jak se zdá, i tentokrát zůstanou nepochopena. Pospěš si a ještě dříve, než k němu přistoupí Zebedeovi synové i se svou matkou, vypros si u Pána, aby ti dal srdce vnímavé, abys dokázal rozlišovat, co je dobré⁽¹⁾.

Ježíšův doprovod si totiž uvědomuje, že nadcházejí rozhodující okamžiky, a dokonce na ně toužebně čeká, ale každá Ježíšova zmínka o skutečném cíli jeho cesty a o budoucích událostech vyvolává u apoštolů především starost, jak si zajistit co nejčestnější postavení v blížícím se království. Může to být pro tebe velká zkušenost, jestliže si na jejich příkladu znovu uvědomíš, jak velice může přisma vlastního prospěchu zužovat zorný úhel člověka. Těm, kteří všechno opustili a šli za Ježíšem⁽²⁾, kteří už kanali divy a vyháněli zlé duchy⁽³⁾, stále zbývá ještě opustit to, co s sebou dále vládějí už celé tři roky a co se nejhůře opouští: samy sebe⁽⁴⁾. Tento rozhodující krok však patří k podstatné podmínce skutečného vstupu do Božího království. Bude třeba nejprve Ježíšova výmluvného příkladu, aby se za přispění Ducha svatého prolomilo lidské smýšlení těchto budoucích sloupů Církve. Vidiš z toho, jak málo můžeš spoléhat na své představy a soudy, pokud zůstávají pod vlivem sklonů a tužeb lidské přirozenosti a nepřiznané sebelásky. Stále si vyprošuj pokorně prozíravý postoj, který se nepřestává ptát: Pane, je moje smýšlení a moje snažení ve shodě s tím, co ode mne očekáváš?

Osamocení a opuštěnost Božího Beránka, která vyvrcholí za několik dní na Golgotě, začíná již nyní. I když je obklopen svými vyvolenými, kteří jej již tři roky ustavičně provázejí, nenachází mezi nimi nikoho, kdo by s ním sdílel hořkost kalicha, který má pít, a křtu, kterým má být pokřtěn.

Prosba synů Zebedeových je pro Ježíše stejným zklamáním, jakým bude jejich netečný spánek v Getsemanské zahradě. »Můžete pít kalich, který já piji?« Říkáte, že můžete. Ale víte vůbec, co vyslovujete, když zatím nejste schopni ani vnímat moje zcela jasná slova?

To, co máte na mysli, nepatří do mého království. Proto jsem nepřišel, abych zaručil ně-

komu vysoce postavené místo světského panování. Pro taková místa vedou lidé mezi sebou boje. Nabízím vám nejčestnější místa, o která nemusíte svádět žádné boje, která vám nikdo nebude závidět, vznešená místa, která nevyžadují poddané a sluhy. Jsou to místa u nohou druhých. Mým nejčestnějším titulem je: služebník všech lidí.

O kom si myslíte, že mluvil Izaiáš, když řekl: *Svým utrpením můj Služebník ospravedlní mnohé?* Kdo to má být, koho se Hospodinu zalíbilo zřítit utrpením? Na kom se mají tato slova naplnit, ne-li na mně? Chcete ode mne nejpřednější místa, a koho mám vám poslat, aby vám pak sloužil? *Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a to právem*⁽⁵⁾. Ačkoliv jím jsem, nepřišel jsem, abych usiloval o čestné místo, *ale abych sloužil*, a má služba jde tak daleko, že *dám svůj život jako výkupné*. Choďte-li, všichni můžete být první, ale k tomu si nemůžete vyžádat privilegovaná místa. K tomu vám postačí *stát se otrokem všech*.«

Jestliže se ti zdá, že rada »být otrokem« je tvrdá řeč⁽⁶⁾, neodcházej, ale přijmi to jako důkaz, že musíš dál vytrvale prosit o milost obrácení. Pros o ně především ve chvíli, kdy k tobě přichází tajemně skrytý *Služebník zrcený utrpením*, aby ti odevzdal v nebeském pokrmu sám sebe jako ovoce své pokorné služebnosti. Pros jej nejprve, aby tvé myšlenky odvedl od tebe a učinil si z tebe společníka, který mu s účastí a porozuměním naslouchá, se kterým může rozmlouvat o svém utrpení, o ponížení, kterého se mu dostává, o útrapách, jaké mu chystá člověk, a především o pokoře a lásce svého služebného Srde, které se ustavičně vydává *jako výkupné za mnohé*. Rozmlouvej s ním o tom, dokud se nezastydíš za svou pohodlnost, neúctlivou samolibost, za svou rozmrzelost, že se ti neobstává poct, které očekáváš, za svou žárlivost, že jiní jsou na místě, po kterém jsi pošilhal.

Tvé srdce dozná obrácení, až v něm zdomácní trvalá otázka, která se neomylně ozve, kdykoliv potkáš kteréhokoliv z bližních: Čím bych mu mohl posloužit? Modlitbou, úsměvem, slovem, skutkem, odpuštěním...? Vynasnaž se, aby od tebe nikdo neodšel, aniž by ses osvědčil jako jeho služebník, a je-li třeba, jako jeho otrok. Nehleď při tom na *lidskou osudu*⁽⁷⁾ a raději otevři oči víry, abys rozpoznal, komu v něm sloužíš: vždyť o každém z nich platí Ježíšovo slovo: *Co jste učinili jednomu z nejmenších, mně jste učinili*.⁽⁸⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. 1 Kr 3,9; ⁽²⁾ Mk 10,28; ⁽³⁾ srov. Mk 6,7;

⁽⁴⁾ Mk 8,34; ⁽⁵⁾ Jan 13,13; ⁽⁶⁾ Jan 6,60;

⁽⁷⁾ Mt 22,16; ⁽⁸⁾ Mt 25,40

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 53,10-11

Hospodinu se zalíbilo zřítit svého služebníka utrpením; jestliže dá v době svůj život, uvidí potomstvo, které bude žít dlouho, Hospodinův plán se zdaří skrze něho. Po útrapách se jeho duše nasytí světlem, svým utrpením můj Služebník ospravedlní mnohé, neboť na sebe vezme jejich viny.

2. čtení – Žid 4,14-16

Bratři! Máme vynikajícího velekněze, který prošel až do nejvyššího nebe: je to Ježíš, Boží Syn. Proto se pevně držíme svého vyznání. Náš Velekněz není takový, že by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vždyť on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, ale nikdy se nedopustil hříchu. Přistupujme proto s důvěrou k trůnu milosti, abychom obsáhli milosrdenství a našli svou milost, kdykoli potřebujeme pomoci.

Evangelium – Mk 10,35-45

K Ježíšovi přistoupili Zebedeovi synové Jakub a Jan a řekli mu: »Mistře, rádi bychom, kdybys nám splnil jednu prosbu.«

Odpověděl jim: »Co chcete, abych vám udělal?«

Řekli mu: »Dej, ať ve tvé slávě zasedíme jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici.«

Ale Ježíš jim řekl: »Nevíte, co chcete. Můžete pít kalich, který já piji, nebo dát se ponořit v křest, ve který já budu ponořen?«

Oni mu odpověděli: »Můžeme!«

Ježíš jim řekl: »Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno.«

Když to slyšelo ostatních deset, rozmrzeli se na Jakuba a Jana. Ježíš si je zavolal a řekl jim: »Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny.«

Svědkové pro Krista

Teologie a mučednictví dnes

Autor této stati prof. dr. Peter Gumpel TJ byl profesorem papežské univerzity Gregoriana v Římě. Od r. 1960 byl zástupcem generálního postulátora jezuitského řádu. V letech 1972 až 1983 působil Peter Gumpel jako teologický soudce v Kongregaci pro blahořečení a svatořečení. Od r. 1983 je relátorem (vyšetřujícím soudcem) této kongregace.

Náš článek je zkrácená přednáška na téma Mučednictví na prahu příštího tisíciletí, kterou uspořádala organizace Kirche in Not 9. května 2000 v Římě.

Co rozumíme teologicky pod mučednictvím? Pojmu mučednictví se v každodenní mluvě používá ve velmi širokém významu. Jestliže např. šéf se svými podřízenými špatně zachází, lidé říkají: »Ti lidé trpí skutečné mučednictví!« Jistě, toto utrpení nemůžeme podceňovat. Může být velmi těžké, může od lidí, kteří musí spolu žít, vyžadovat velmi mnoho trpělivosti a sebeovládání. Ale když hovoříme v teologii o mučednictví, používáme pojem s mnohem ostřejším vymezením. Dříve než je možno mluvit o mučednictví, musí být splněny tři základní podmínky:

- Mučedník musel utrpět násilnou smrt.

- Tuto smrt musel utrpět jako důsledek nenávisti k jeho víře, protože pronásledvatel od něho žádal něco, co jako křesťan nemohl přijmout.

- Byl postaven před volbu buďto odpadnout od víry, nebo zůstat věrný Kristu, Bohu a své Církvi až do smrti.

To bych chtěl vysvětlit na příkladu vzatém ze života. Z četných aktů mučedníků jsem vybral jeden, protože je velmi dojemný a výstižný. Mluvím nyní o mučednictví tzv. mučedníků ze Scillia, ke kterému došlo v roce 180 po Kristu. Jsou to první mučedníci ze Severní Afriky.

Ale dříve než budeme moci pochopit tuto událost, musíme si všimnout poměrů, které tehdy panovaly ve světové Římské říši. Řím byl hlavním městem světa. Řím ovládal tehdy nejen celou Itálii, Francii, Anglii, Irsko a velkou část Německa, ale také Řecko, celou Severní Afriku, Egypt, Blízký Východ až k Persii a Indii, obrovskou říši, která se udržovala pohromadě jen vnější mocí. Zde je třeba zvýšit vynikající vojenskou organizaci Římské říše, výstavbu silnic, která umožňovala vyslat v co nejkratší době legie do nejvzdálenějších krajín, velkou administrativní pružnost, vynikající právní systém a především velkou toleranci. Římané

poskytovali jednotlivým národům, které si podrobili, dalekosáhlou svobodu za předpokladu, že platili daně a uznávali císaře. Ale tato obří říše se nemohla udržet trvale pohromadě pouze vnější mocí. Tak vznikl proces zbožštění římského císaře. To začíná již u Césara, který byl zavražděn v roce 44, a pokračuje dále v průběhu doby. Obrovská říše se neudržuje pouze vnější mocí, ale je zde úsilí dát jí vnitřní jednotu, jednotu náboženskou. Tento proces byl dokončen za císaře Klaudia v 1. století. Tento Klaudius podepisoval své císařské dekrety takto: »Ego, Claudius, Imperator et Deus« (Já, Klaudius, císař a bůh). A pak je požadováno ode všech, kteří žijí v Římské říši, aby uznávali císaře nejen jako světskou vrchnost, nýbrž aby v něm uznávali jeho božskou osobnost.

Pro pohany to nebyl žádný velký problém. Existovalo mnoho bohů, celý božský svět, o jednoho více nebo méně jim nepřipadalo zvláštní. Ale pro křesťany to bylo něco jiného. Pro křesťany platilo to, co dnes říkáme v první větě Kréda: »Věřím v jednoho Boha, Stvořitele nebe a země.« A jiné slovo: »Nesmíte mít žádné jiné cizí bohy kromě Mne.« Křesťané nemohli vyhovět těmto náboženským požadavkům Římské říše, a byli proto označováni za velezrádce, zrádce země a přiváděni před soud, ne vždy systematicky, ale pronásledování mohlo propuknout v každém okamžiku.

Vratíme se zpět k tomu, co se stalo tehdy v roce 180 ve Scylliu v Severní Africe. Určitý počet lidí, byli to lidé zcela prostí, jeden malobchodník, dvě ženy z domácnosti, mladí mužové, byli obžalováni, že odmítli vzdát císaři božskou poctu. Byli přivedeni před soud. Soudce vůbec nebyl krutý muž. Pokoušel se je přesvědčit: »Prosím, dočtujte císaři, složte přísahu na božskou přirozenost císaře, a jste okamžitě svobodni.« Ale křesťané odpověděli: »Pane soudce, to nemůžeme udělat.« Malobchodník řekl: »Byl jsem vždy velmi čestný. Nikdy jsem nikoho nepodvedl. Vždycky jsem platil daně. Jsem věrný poddaný, ale to, co ode mne žádáte, abych odpadl od své víry, abych zapřel svého Boha, to nemohu udělat.« Pak se soudce ptal ostatních: »Chcete vzdát císaři božskou poctu?« Prostá žena z domácnosti odpověděla: »Jsem křesťanka a chci zůstat křesťankou.« Jiný řekl: »Dávám císaři, co je císařovo, ale Bohu, co je Boží.« Soudce řekl: »Dobře, dám vám třicet dní na rozmyšlenou. Rozvažte si to. Vystavujete se smrti.« Oni řekli: »Nikoliv. V tak důležité záležitosti nepotřebujeme žádné dlouhé přemýšlení. Můžeme vám říct už dnes: Zůstaneme věrní Bohu.« Nato řekl soudce: »Pak ani já nemohu pro vás už nic udělat.« Vynesl rozsudek, jmenuje jednotlivé jménem a řekne: »Protože odmítli vzdát císaři božskou poctu, odsuzuji je tímto k smrti stětím.« A kronikář dodává tuto malou zprávu: Byli ihned vyvedeni za městoastati.

Zde máte tedy tři pojmy, které jsou z teologického a právního hlediska nezbytné pro mučednictví: násilná smrt – byli stěti – náboženský motiv – odepřeli zradit Boha – a za třetí zachovali Bohu věrnost v této tragické volbě až do konce. To jsou tři pojmy: násilná smrt, usmrcení z nenávisti k víře, svobodné přijetí této smrti.

Nacistická katovna v Plötzensee, kde bylo pověšeno a státo 2500 vězňů, mezi nimi mnoho křesťanů

Některá vysvětlení k těmto pojům:

Násilná smrt

Druh smrti nehraje žádnou roli. Bohužel někteří lidé jsou velmi vynalézaví, když jde o to, někoho dostat z tohoto na onen svět. Není také nutné, aby dotyčný zemřel okamžitě. Máme v tomto století případ Karla Leisnera, který utrpěl v koncentračním táboře tak těžkou újmu na zdraví, že několik měsíců po válce podlehl svému utrpení. Byl prohlášen za mučedníka. Máme případ preláta Leichtenberga, dómského probošta z Berlína, který se zasazoval za Židy a postavil se veřejně proti národním socialistům. Byl vsazen do vězení, velice tam trpěl a byl za krutých podmínek poslán v transportu do Dachau. Zemřel cestou. Stal se mučedníkem.

Zašť proti víře

Je možno skutečně nenávidět Boha. Máme tu klasický případ římského císaře Juliána, který odpadl od víry a pak se stal nejkrutějším pronásledovatelem všech db. Skutečná, takřka dábelská nenávist proti Bohu a proti Církvi.

Není však nutné, aby se jednalo o nenávist vůči Bohu. Je možno mluvit o mučedníku, když je od něho požadováno, aby popřel jedno dogma, jednu větu víry katolické církve. Máme příklady mučedníků z Anglie a Irsko. Anglický král od nich žádal, aby jej uznali za hlavu křesťanské církve. To nemohli udělat, a šli za to na smrt.

Ale nemusí to být jen pravda víry. Od křesťanů může být požadováno také v morální oblasti něco, co je na základě křesťanského přesvědčení a křesťanské víry neslučitelné s křesťanským svědomím. Jsou i v našem století četné případy mladých žen, které měly být znásilněny, bránily se však a přišly při tom o život. Máme ve 20. století pří-

pad Marie Gorettiové, Antonie Mesiniové, v Africe případ Anuarity Mengapetaové a ještě další v různých částech světa.

Během druhé světové války došlo k tomu, že německý voják dostal rozkaz, aby střílel na ruské ženy a děti a také na židovské ženy a děti. Řekl: »To je neslučitelné s mým křesťanským svědomím.« Důstojník mu řekl: »Budou v každém případě zastřeleny, ať už sebou, nebo někým jiným, ty jim nepomůžeš. Ale jestliže neuposlechněš a neprovedeš můj rozkaz, zastřelím tě.« Mladý voják řekl: »Ne, neudělám to. Jsem katolík, nemohu.« Byl zastřelen a je mučedníkem.

Jsou také případy, kdy někdo přijde k mučednictví z lásky. V našem století je to případ svatého Maxmiliána Kolbeho. Zde v Itálii máme podobný případ. Jedná se o mladého italského karabiniéra Salvo D' Aquista. Němci se domnívali, že byl proti nim spáchán atentát – nikdy se nevyšetřilo, zda šlo opravdu o atentát, nebo několik vojáků zahynulo nešťastnou náhodou. 22 italských sedláků bylo odvláčeno směrem na sever od Říma. Museli si vykopat hroby a měli být zastřeleni. Ale pak přišel mladý karabiniér, který o celé věci vůbec nic nevěděl a vůbec do případu nebyl zapleten, který však byl odpovědný za bezpečnost jakožto příslušný policejní úředník v této oblasti. Promluvil s majorem a řekl: »Když vám řeknu, že přejímám veškerou odpovědnost, může těchto 22 otců rodin svobodně odejít.« »Ano.« Těch 22 odešlo a on byl zastřelen jako mučedník.

Svobodné přijetí smrti

Viděli jsme je v případě scilicet lijských mučedníků. Ti byli postaveni přímo před otázkou a pak odmítli. Mohlo se také stát, že někdo řekne: »Já vím, že nepřátelé církve mě zabijí, když se postavím proti jejich požadavkům. Dobrá, jsem připraven zemřít pro svou víru.« Později někdo

přijde a jako křesťana ho zastřelí ve spánku, tedy v okamžiku, kdy už nemohl vyznat svou víru. Ale to už nerozhoduje. I jeho může Církev prohlásit za mučedníka. I to se už stalo.

Proč musí být mučedníci?

Kolik mučedníků máme v církevních dějinách? To nelze snadno zodpovědět. V mnoha případech lidé prostě zmizeli a nejsou o nich žádné záznamy.

Mučedník – obět' španělské občanské války

Ale podle střízlivých odhadů odborníků se v dvoutisíciletém trvání naší církve pohybuje počet mučedníků, kteří obětovali život pro Krista, kolem mnoha set tisíc, pokud ne milionů.

A tak vzniká otázka: Jak to, že tolik lidí bylo postaveno před volbu položit svůj život za víru? Odpověď můžeme dát, když se odvoláme na Druhý vatikánský koncil. Je přirozené, že naše náboženství není nějaké snadné, pohodlné náboženství. To nám Kristus předem ukázal svým životním příkladem. Kristus sám byl zabit. Zemřel za naše vykupení na kříži. A Kristus sám řekl: *Když mě pronásledovali, i vás budou pronásledovat. Není učedník nadmistra.*

Když poněkud hlouběji vstoupíme do teologie, vynoří se druhá otázka: »Je mučednictví, tato násilně utrpěná smrt, čistě otázkou lidské vůle? Odpověď zní: Ne. Na prvním místě je mučednictví umožněno Boží milostí.

2. vatikánský koncil v 5. kapitole konstituce *Lumen gentium* výslovně prohlašuje, že mučednictví je možné jen na základě osobního povolání, které není dáno všem křesťanům, nýbrž jen několika málo, málo vzhledem k miliardám katolíků, kteří žili na této zemi. Jestliže však řekneme, že mučednictví je umožněno nejprve skrze Boží milost, nechceme tím smazat zásluhy lidí. Neboť jako vždy a ve všem, co se týká nadpřirozeného života, stojí vždy na počátku milost. Je to milost, která to umožňuje, ale člověk se musí této milosti otevřít, musí s milostí spolupracovat, musí dát kladnou odpověď. A to je přirozeně v případě mučedníků tragické a smrtelné vážné rozhodnutí.

Proč však musí mít Církev mučedníky? Zde se odvolávám na jednu větu 2. vatikánského koncilu, totiž: »V Církvi bude vždy pronásledování a v Církvi budou vždy mučedníci.« Nezakládá se toto kategorické tvrzení na prostém počtu pravděpodobnosti: v průběhu dvou tisíc let jsme vždy měli mučedníky, budeme je tedy mít vždy? Nikoliv. To koncil neříká. Koncil nemá za úkol vyslovovat proctví. Důvod je jiný: Protože Církev musí být a zůstat Církví, musí být mučedníci. To je velmi silné konstatování koncilu. O co se opírá? O slova sv. Pavla: *Nežiji již já, ale žije ve mně Kristus*. Je tedy úkolem křesťanů otevřít se milosti Ducha svatého, aby v nich mohl žít Kristus, aby Kristus mohl ve svých křesťanech pokračovat ve svém životě. Je tu nauka o mystickém těle Kristově, nauka sv. Augustina o celém Kristu, Kristu Hlavě a údech. Kristus – Hlava – je historická osobnost Ježíše Krista, údy, to jsme my, kteří jsme skrze milost povolání, abychom žili v něm, skrze něho a s ním. Samozřejmě. Kristus je jediný Prostředník mezi Bohem a lidmi. On a jen on nás vykoupil. Ale je zde možnost působit

Pokračování na str. 12

Ježíše poznáš v očích bližních

Doraja Eberle: Mnoha oklikami k neochvějné víře

Čekala mě na nádraží a odvezla mě do svého bytu v Grödigu. Statná, hezká, světlolvasá žena. Narodila se jako třetí z deseti dětí v Salcburku. Jak se dověděla od své matky, šla svým dětstvím, jako by měla před sebou štít. »Jsem pro to, že jsem proti.« Důsledkem tohoto postoje bylo, že v devíti letech odchází do internátu, kde strávila devět let. »Bylo to pro tebe tvrdé?« ptám se. »Až moc. Nejhorší to bylo do 14 let. Pryč od rodičů, pryč od sourozenců. Ze dne na den zmizelo domácí prostředí, teplo, bezpečí.«

Jako mladé děvče si může dovolit v internátě dělat tajné věci, na které by doma nemohla pomyslet. Mladá Doraja je pro to vyzkoušet všechno. I drogy. »Poznala jsem všechno, co je dobré, i co je špatné,« vzpomíná.

Internát nebyl katolický. Jedna z mála vzpomínek, která se z dětství spojuje s katolictvím, jsou nedělní mše, dokud byla doma. Na ty se chodilo bez diskuse. Myslí především na mši o vzkříšení. Čím byla starší, tím kratší byly návštěvy kostela sv. Petra. Svatopetrský sklípek byl docela blízko!

Tehdy nebyla schopna akceptovat vzor rodičů ve věrnosti víře. Tak se její život víry stal »totální poustí. Nebylo tu nic.«

Po jednom roce stráveném v Americe, kde vedla domácnost nemocné tety, se vrací domů, aby mohla konečně užívat života. »Dělej něco!«, říká jí matka a pošle ji v Salcburku na Mozartovo náměstí 5. Doraja nevěří svým očím. Je tu tabule: »Úřad pro mladistvé«. Co tu má co dělat, ve svém věku?

Senátní rada ji už očekává a ví o ní. Je hluboce dojat, že přišla sama a dobrovolně, aby zde vykonávala půl roku bezplatně praxi, slyší z jeho úst ke svému nemalému úžasu.

Tento půlrok, kdy chodí jako »přívážek« se sociálními pracovníci, znamená rozhodující obrát v jejím mladém životě. Objevuje, že tato vysoce odpovědná práce je skutečně její vlastní cestou, a musí přiznat, že matka měla pravdu. Aby neztratila svou tvář, dává si načas, než řekne konečně rodičům, že se chce vyškolit na sociální pracovníci.

Doraja se přestěhuje do Vídně do jednoho domu, kde bydlí výlučně cizinci. Je zde jedinou ženskou bytostí. Patří k tomu spolupráce na domácím úklidu, služba na WC (u vchodu) a podobné práce. I když celé prostředí je velmi nehostinné, vydrží to celý rok.

Tehdy se dostala mezi scientology. Teprve po třech letech se jí podařilo se od nich

odloučit. Po skončení sociální akademie se rozhodne, že pojedie na jeden rok do Jižní Ameriky.

»Abych si na to vydělala, držela jsem sedm měsíců noční služby v dětské chirurgii jako staniční pomocnice.« Skutečně doprovázela umírající děti a kojence. To na ni neuvěřitelně zapůsobilo. »Byla jsem z toho strašně smutná, ale také nesmírně šťastná, že jsem to mohla dělat,« vzpomíná zpětně.

»A co jsi dělala v Jižní Americe?« ptám se. »Žila,« zní stučná odpověď. »Pracovala jsem všude a nikde, jak mě to napadlo. S vírou jsem byla na štíru, zaměřená na sebe podle hesla: Můj život je důležitější než všechno ostatní.«

Po tomto roce začíná pracovat jako sociální pracovníce. Tým, ke kterému patří, má na starosti deset těžko vychovatelných mladých lidí. Služba je těžká: tři noční služby v týdnu.

Po dvou letech se vdá za Alexandra Eberleho, kterého zná již několik let. Je si jista, že jako jiné ženy v rodinách bude mít jedno dítě za druhým. Ale dopadlo to jinak: Ztratí první, druhé, třetí i čtvrté dítě...

Od r. 1981 jede několikrát do Medjugorje. »Myslela jsem si zcela určitě: Vymodlím si tam dítě. Zkoušela jsem bez konce uzavírat s Pánem Bohem dohody: Když dostanu dítě, budu chodit denně na mši, slíbila jsem například. Nefungovalo to. Další nabídka: Když dostanu dítě, přestanu kouřit. Zase nic. Jednala jsem jako handlířka. Byla jsem přirozeně uražená a zklamaná, když jsem dítě opět potratila.«

Její poutě neměly valný vliv na její víru. Vypravuje docela upřímně: »Dělala jsem tam všechno naopak: Dokonce jsem schválně v pátek jedla housky se salámem. Já jen tak neuvěřím tomu, co se tady děje, myslela jsem si. Potřebuji důkazy.«

Medjugorje není to jediné, co zkouší. Zkouší také esoterické praktiky, ale všechno to bylo nanic. Je stále znovu těhotná, ale nemůže dítě donosit.

Při své práci se pak stále znovu setkává s potraty. Když některé děvče otěhotní, rozhoduje tým, ale nikdy nedospěje k závěru »porodit«. Doraja tím trpí, nechce se tohoto rozhodování účastnit. Ona, která stále doufá,

Doraja Eberle

že některé dítě donosí, musí spoluprožívat s děvčetem jeho pouta.

»Neměla jsi žádný vliv na rozhodování?« zeptala jsem se. »Byla jsem tehdy ve své situaci velice slabá,« odpovídá upřímně. Vidím, jak jsou v ní tyto zážitky dohnes živé. »Nenaříkej, raději sama zažehni světlo!« řekne jí kněz, kterému si stěžuje na své zoufalství. Má být pro mladé světlem. Ta věta zůstala v jejích vzpomínkách dohnes.

I když to bylo těžké období, Doraja si myslí: »To byla doba, kdy jsem znovu našla víru. Obdržela jsem od těchto tak zvaných těžce vychovatelných mladých lidí neuvěřitelně mnoho lásky, bezpečí a tepla. Málodky jindy jsem se cítila tak nesena, i když služba byla tak těžká. Snažila jsem se, abych křesťanské svátky prožívala co nejkrásněji, i když to tehdy nemělo pro mě tak velký význam. Brala jsem je s sebou do kostela.« Velice je dojata, když se jí jednou opět vedlo velmi zle a mladí svěřenci zvláště pro ni zapálili v kostele svíčku.

Mladí manželé nepřestávají ve svém úsilí o dítě. »Zkoušela jsem si dítě vymodlit nebo vybojovat. Vyzkoušeli jsme všechno možné.« Přesto v tuto dobu roste její víra a přesvědčení: »Ať se stane ne moje, ale Jeho vůle.«

2. srpna 1987 se Doraja a Alexander rozhodnou, že už dále nebudou nic podnikat, aby získali dítě. Modlí se uvědoměle Otčenáš: »Buď vůle tvá!« a kladou všechno do Božích rukou. A přece ne všechno.

Jeha přítelkyně jí doporučí ještě jeden pokus. Jeden lékař

v Anglii, který je vybrán jako jeden ze tří párů mezi 1000, jim dává velkou naději. Výsledek: Doraja dostane těžkou hepatitidu B a musí být tři měsíce v karanténě. »Bylo to jako blesk z modrého nebe: Udělala jsem slib, a přece jsem to ještě zkusila.«

»Milý Bože, myslela jsem si, když mi to chceš tímto způsobem ukázat, budu tě už opravdu poslouchat.«

Ingrid, děvče z domova s velmi smutnou minulostí, které Doraji velmi přirostlo k srdci, je z komunity vykázano. Doraja je proti: Půjde-li Ingrid, půjdu také. Tým trvá na svém a Doraja dává výpověď. Když je Ingrid opět těhotná a chce, aby ji Doraja doprovodila k potratu, odpoví: »Můžeš ode mne žádat všechno, ale toto ne. Slibuji ti: Dám to dítě, a já, pokud jen budu moci, se o ně budu starat věrně až do smrti.« Ingrid čeká dítě, Doraja ale především začíná studium zdravotní sestry, které absolvuje s vyznamenáním.

15. září přijde na svět chlapec a Doraja je jeho kmotrou. (Tentýž den se v daleké Indii narodí malá Tereza, sedí teď vedle mne na divaně a s velkýma očima naslouchá mamínčinu vyprávění. Tehdy svou matku ještě neznala.)

Doraja je velmi šťastná, že Ingrid přijala její pomoc, a opět tumpokročila dále její víra. Krok za krokem poznává znamení, která přicházejí od Boha. Začaly obě se smutkem a utrpením, končí ale obě – každá pro sebe – jako s obdivuhodným »zmrtvýchvstáním«, jak dnes vděčně uznává.

Další velké znamení: Kongres rodin ve Vídni. Vrcholný bod: Matka Tereza. Jedna známá přijde za Dorajou: »Matka Tereza se s tebou chce zítra vidět v kapli!« Doraja to pokládá za omyl, ale přijde příští den i s manželem do kaple. »Vy jste bezodětný manželský pár?« ptá se matka Tereza. Doraja, jejíž srdce se již předtím chtělo rozskočit, propukne

v pláč. Najednou si uvědomuje celé své utrpení. »Za čtyři měsíce přijedete do Indie a dostanete z mých rukou zcela zvláštní dítě,« vysvětluje matka chudých a dává jim lístek, na kterém stojí: »Mary, Mother of Jesus, give us a baby.« (Maria, Matko Ježíšova, dej nám dítě.) Za to se Doraja a Alexander mají modlit každý den.

Od té doby se Doraja cítí, jako by ji někdo nadhášel. Vytrubuje to do celého světa: »Dostaneme dítě!« Na Štědrý den zvoní telefon: Matka Tereza. »Je tam tvoje žena?« ptá se Alexandra. »Cítí se už těhotná? Ano? To je dobře. Za měsíc si můžete odnést doenu, kterou mám v náručí,« dodala. »Je velice nemocná, přijďte si pro ni brzy!«

»Nemohla jsem dlouho nic pochopit,« směje se Doraja. »Jen pomalu mi docházelo, že je to dárek, protože jsme řekli ANO k Jeho vůli.« Malá srdečná Tereza vedle mne to přijímá s velkou radostí.

V lednu přijde dopis: »Co jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří, mě jste učinili,« stojí v něm spolu s fotografií dítěte.

Doraja jede do Indie i se svou matkou, i to patří k nejkrásnějšímu zážitku života, aby si odnesla dcerku, tehdy ještě velmi nemocnou. »Dorajo, Bůh si tě vyhledal, aby ti dal toto dítě. Nyní záleží na tobě, zda je necháš žít, nebo zemřít.« S těmi slovy jí vtiskne matka Tereza do náruče dítě a odchází.

Šest týdnů v Indii a mnoho týdnů v Rakousku uplyne, než je zatím křehké dítě dostatečně silné. Za tři čtvrtě roku se hlásí Eberlovi u matky Terezy znovu, aby adoptovali další dítě: Antonína, který tu píše své domácí úkoly.

1991 skládají Doraja a Alexander slib: »Jestliže nás, Bože potřebuješ, jsme ti k službám.« Nevědí, že Bůh na to čekal. Jen za několik měsíců začíná válka v sousední zemi. Doraja jede na válečné území, vůbec nemá

strach (!) a zůstane zde dva dni. V jednom lazaretu potká muže, který odstartuje její dosud nekončící pomocnou akci. Nemá ani paže, ani nohy, jenom trup a hlavu. U postele je jeho žena a malý chlapec.

Doraji proletí hlavou: Nikdy už své dítě nenakrmí, nikdy svou ženu neobejme, nikdy nebude vydělávat peníze pro svou rodinu. A přesto: On se usmívá a září. Venku se ptá kněze, se kterým přišla, co muž po něm chtěl. »Chtěl se se mnou pomodlit a poděkovat Bohu, že mohl přežít.«

Doraja to nemůže pochopit. »Jestliže tento muž má tu velikost, že děkuje Bohu za svůj život, pak se já se všemi svými dary a talenty, které jsem dostala, musím pokusit, abych změnila ten kousek světa, kam mě Bůh postavil.«

V televizi viděli s manželem program, jak 100 mužů postavilo za hodinu 100 domů kanadským blokovým systémem. Doraja se obrátí na jednoho z mužů, který jí celý systém vysvětlí. Eberlovi začínají plánovat: Jeden takový dům stojí 56 000 šilinků. Napíšeme stovce lidí, od kterých můžeme čekat, že se budou podílet na pomocné akci. Za týden přijde první kladná odpověď od jednoho sedláka. Je připraven věnovat dřevo. Proto nazvali akci: »Sedláci pomáhají sedlákům.«

Akce je v běhu, i když je třeba překonávat enormní překážky. Ona naráží ani tušení o transportu, nákladech, cnu. A přesto: Od listopadu do Vánoc jede Doraja několikrát s nákladem přímo na frontovou linii, aby sem dodala první domy. Zažije, jak šťastní jsou lidé, kteří na kousku vlastní půdy vedle trosky jsou opět doma a nemusí být bezdomovci. Doraja začne konat sbírky: u přátel, u známých na školách... Sotva dá dohromady potřebnou sumu na jeden dům, jede do Chorvatska a pomáhá ho postavit. Už je jich 232!

A navíc: Žádný z nich už nebyl rozbořen. Vznikl tým 40 lidí. Mnozí si udělali řidičský průkaz na nákladní auta. »Rozvinuli jsme projekt, kde máme zcela osobní kontakty. Chodíme od domu k domu, známe každou bolest, každou starost, víme, co kdo potřebuje, všechno sepíšeme.« Starají se i o domácí zařízení, o semena na setbu.

Cítím, jak jí jde o ty lidi tam. Přirostli jí k srdci. Je jim třeba pomoci, aby mohli dále žít bez cizí podpory. Pochli tak již na čtyřech různých místech.

Nejhorší situace byla v Bosně. Zvláště otřesena byla Doraja po návštěvě neurologické kliniky na nepřátelském území: Příšerné poměry: 400 nemocných, 100 ošetřovatelů bez mzdy, nic k jídlu, žádné léky... I tu je třeba pomáhat, jak to jde.

Od r. 1991 byla 72x na válečném území, někdy i proto, aby s někým oslavila jeho narozeniny nebo navštívila muže ve vězení. I její muž a obě děti znají ty lidi velmi dobře. A kromě toho: Víc než jeden týden nebyla matka nikdy pryč bez dětí.

Eberlovi viděli sice strašnou bídu, ale prožili také mnoho štěstí a radosti. Své děti učili spolupracovat. Často přicházejí utečenci k nim domů, nikomu neukázali dveře. »To, co jsme darovali, nás neudělalo chudšími. Čím více dáváme, tím jsme bohatší.«

Při svém nasazení se drží Doraja zásady: Nemluv o Bohu, když se tě neptají, ale žij tak, aby se tě zeptali. Jsem si jista, že tak může často mluvit o Bohu,

Pokračování na str. 8

Pokračování ze str. 7

o kterém je nyní přesvědčena, že ji miluje. S úsměvem říká: »Žůh mě musí mít moc rád, že se mnou tak zatřásl a řekl: 'Teď konečně poslouchej.'«

Terezka dodá se smíchem: »...nebo tě seknu!« Doraja se smíchem odvětí: »S vděčností jsem tě přijala od milého Pána Boha.«

Na jedno obzvláště vzpomíná. Bylo to v Medjugorje, které se stalo pro Eberlovy druhým domovem. »Všichni tam šli ke zpovědi, jen já ne. Nakonec přece. Při životní zpovědi jsem si myslela: Ten kněz bude praskat ušima! Ani nápad!« Nakonec dal mladé ženě radu: »Dívej se lidem do očí, potkáš tam Ježíše.«

Hned nato spěchá Doraja na mši, aby nic nezmeškala. Vedle ní šustí na zemi sedící žena stále se svým nylonovým pytle. Strašně!

Když kněz při přijímání klopytá přes její pytel, Doraja ji vezme za ruku a říká: »Můžete, prosím, vstát.« Žena se k ní otočí a Doraja zírá do jejích sněhobílých očí: »Jemí líto, ale já jsem slepá, já nemůžu...«

Doraja vypráví otřesená: »Přímo mě probodla slova zpovědníka: Dívej se bližním do očí... Plakala jsem. Objala jsem tu paní, a jak jsem se dověděla, protloukla se sem sama až z Frankfurtu. Kdybych se jí hned podívala do očí, mohla jsem se zpatat, jestli nepotřebuje pomoc.«

Dnes se dívám druhým do očí. Tak v nich potkávám vždy tam dole Ježíše. Jinak bych tak mnoho zla, které se ve válce potkává, nemohla vydržet.«

Doraja protrpěla mnoho osobní bolesti a mnoho bídy druhých lidí. Není možno říct, že by její zcela osobní cesta k Bohu byla přímočará. Ale tím vším získala pevnou, neotřesitelnou víru. Sama to zlehčuje: »Naučila jsem se čekat, až mě Pán vezme za ruku a ukáže mi, co mám dělat.«

Vision 2000 6/98, překlad IŠ-

I dnes se platí krví – XVI.

Assunta Goretti se snaží najít očima své děti, které provází na jejich cestě ke Spasiteli vroucími modlitbami. Vedle ní se protahuje osmiletý Mariano, je muž se tu zdá být tolik věcí nepochopitelných, zatímco malý Sandro žadoní, aby ho trochu zvedla, aby také uviděl své sourozence.

Alessandro Serenelli vidí jen malou Mariettu, jak vystupuje po schodech k oltáři. Vidí její rozzařený obličej, div nepočítá její pomalé kroky, když se vrací na své místo.

Nemůže se nasytit pohledu na její ruce, které má zkříženy přes prsa, jako by nikdy nechtěla pustit toho, který se teď stal jejím hostem. Jako blesk prolétla chlapcovou duší myšlenka: »Bože, jestliže mne chceš zachránit, pak snad jedině skrze toto dítě,« a křečovitě zatínil sepjaté ruce.

Maria Goretti klečí v lavici a hlavu má v dlaních. Chce se modlit, chce Ježíšovi přednášet všechny prosby, které si pro tento okamžik vymyslela. Avšak všechno to utonulo v moři lásky, které se rozprostírá v její duši. Vidí, jak jsou slova zbytečná, když miluje. Pomalu si začíná uvědomovat své okolí a cítí se, jako by se vracela z vrcholků, kde zažila nevyřčené divy. Až teď přicházejí slova určená tomu, který k ní přišel. Přednáší mu všechny své prosby, za tatínka, který už rok odpočívá na hřbitově, za maminku, která se tolik nadřela, aby dětem umožnila tuto slavnou chvíli, za všechny své sourozence, za dobrodince, za nemocného Serenelliho a za Alessandra. Pořád se jí vracela myšlenka, že za něho se musí modlit nejvíce.

Nějak příliš rychle skončila dnešní slavnost. Ach, vždyť měla ještě tolik srdci, co chtěla Spasiteli říci! Když ji maminka venku před portálem objala

a přitiskla k sobě, koktala skoro bezradně:

»Vždyť já toho tolik zapoměla, co jsem mu chtěla bezpodmínečně říct.«

»Máš ho přece ve svém srdci a můžeš s ním mluvit, kdy chceš. Čeká a naslouchá, co mu říkáš,« těšila ji matka. Nežývalo mnoho času k začátku procesí, a tak posnídali u známých. Na cestu domů do Le Ferriere nebylo ani pomyslení. Za dvě hodiny už šlo procesí prvokomunikantů v slavnostním průvodu ulicemi, dnes tak nevídaně vyzdobenými. Zároveň s ministranty kráčeli hned před Největějším; Marietta měla teď do sytosti příležitost hovořit s tím, který jí byl nade vše drahý. A přece, když průvod skončil, myslela si, že mu neřekla ani to rejnitrější.

Po posledním požehnání pak šla s matkou a se sourozenci domů. Malí bez oddechu pořád něco vykládali, a ona byla ráda. Mohla mlčet a dnes ani na Angelovu otázku neodpovídala. Celou její pozornost upoutával ten, který konečně přišel.

Když se vynořily na obzoru první domy Le Ferriere, obrátila se k matce: »Maminko, bývala jsem z toho celá smutná, že Pán Ježíš neprochází o Božím těle naší vesnicí, protože tu nemáme žádný kostel. Ale teď ho tam neseme ve svých srdcích. Už tedy není Le Ferriere vesnicí bez Spasitele, jak se mi zdávalo.«

»Máš pravdu, dítě. Teď přišel Spasitel i k nám. Ty sama ho neseš do našeho domu.«

Ten den všichni v domě věděli, jak nádherná je tichá radost. Po obědě se pak vydali do Concy, aby i tatínkovi vypovídali, kolik radosti a nevyprávělného štěstí pro ně připravil Pán tohoto dne.

V noci nemohla Marietta dlouho usnout. Hovořila stále se svým vzácným hostem.

BÍLÁ HOLUBIČKA

Opět nastaly žně. Zase se zakusovaly kosy do vlnícího obilí. A z močálů nepřestávala stoupat náhaza a zvláště večer hejna komárů vyvolávala představu nějakého strašidla, které rozsévá smrt. Starý Serenelli onemocněl znovu malárií a zmínil se v horečkách na lůžku. To znamenalo o jednoho muže na poli méně. O to víc práce připadlo na ostatní.

Protože matka s Anjelem pracovali od rána do noci venku, spočívala všechna práce v domě na Mariettě. Jak zakokrhal kohout, musela vstávat. Pak už to začalo... Poklidit dobytek, donést od studny vodu, nakmitat slepice a husy, rozdělat čeň, vařit, něco vyprat, stále bylo co látat nebo zašívát a pak ještě bylo potřeba posloužit nemocnému Serenellimu. Jak dovádívý potůček zoblávala všechny své úkoly. Rozdělela si práci tak, aby mohla vzbudit mladší sourozence, pak je oblékla, učila je sepnout ručky a předřikávala jim ranní modlitbu, naslouchala u vytržení, jak to rozkošné holátko Gegia žvatlá první slova, a vodila ji při prvních pokusech učelat pár krůčků. Pak zase musela klepnout šestiletého Sandru přes prsty, když s nedočkavou zvědavostí nakukoval do hmců. A přece se po domě rozléhal často její zpěv nebo smích nebo dovádivé rozhovory s malými caparty.

Při tolika povinnostech se nedalo ani trochu odpočívat. Hned bylo dopoledne pryč! Pak přišli ženci a posadil se ke stolu, a nepřicházelo vůbec v úvahu, že by nebylo jídlo včas uva-

řeno. Trochu s obavami pošilhávala pak Marietta od jednoho ke druhému, zda mu chutná, a teprve když viděla, jak se na nic neohlíží a jedí, byla spokojena a také trochu hrdá.

„Jen co je pravda, Marietto,“ chválil ji někdy Alessandro Serenelli, „brzy z tebe bude dokonalá kuchařka.“ Takové uznání chutnalo snaživému dítěti jako med, i když matka hned dodávala: „Vždyť se to dítě ještě stane samou chválou marnivým, Alessandro!“

To bylo divné, jak se vždycky Angelo zamračil, když mladý Serenelli chválil sestru, a ještě více, když viděl, jak se Mariettiny oči rozzářily radostí po takových slovech. Jen zdánlivě chladně dodával:

„Každý z nás dělá svou práci, jak nejlépe umí, my na poli, Marietta v kuchyni. Nač kolem toho dělat tolik řečí?“

„Ale Angelo,“ napomínala ho matka zaražená jeho neobvyklou příkrostití. Chlapec jen sklonil hlavu víc nad talíř a mlčel. Mariettu dost mrzela tato bratrova drsnost, ale když pak byli sami, snažil se ji Angelo usmířit, mluvil k ní tak mile, že se mu to vždycky podařilo, i když si při tom počínal více méně neobratně. Celou svoji zlost si pak vybíjel na poli, rozháněl se kosou a zasekával, jako by s někým bojoval.

Vedle něho se činil Alessandro s nenáší horlivostí. Nikdo z nich dvou nezůstával pozadu. V poslední době se často stávalo, že mladý Serenelli se z něčeho nic hloubavě zadíval do prázdna. Byl často ve svých myšlenkách u Marietty, která se mu zdála po Božím těle tak podivuhodně změněná.

Přísně vzato, nic se nezměnilo v jejích pohybech ani v jejím chování. Od rána do večera dělala svou práci jako obyčejně. Večer předčítávala různec jako vždy předtím. A že byla hodná a zbožná, to každý rád potvrdil. A přece se zdála mládenci celá změněná. Čím

méně stop nacházel na zevnějšku, tím silnější byla předtucha závrtných hloubek její duše. V každém slově, v každém posuňku, z celé její bytosti vyzařovalo cosi, co nedovedl říci slovy, jen ho to naplňovalo rozzechvěním. Její добрota a radost jej ochromovala, bylo to jako setkávání s něčím, co není z tohoto světa. O prameni její síly mnoho nevěděl, jen zaznamenával, že uprostřed vražedného horka, v němž květiny uvadaly a lidé slábli a upadali do nemocí, rozkvétala do skoro nezemské krásy.

Z jejích rysů téměř sálal pokoj, který vládl v jejím srdci. Ještě nedávno to bylo dítě, nyní před očima všech rozkvétala dívka, nádherná ve své upřímnosti a čistotě. V jejím světle pak viděl probouzející se tajemství života.

Znovu a znovu se vracel Alessandrovi před oči obraz tohoto děvčete, ať už při práci, nebo při podvečerním odpočinku, nebo než usnul. Zdála se mu neobsažitelná jako svátost, před níž lze jen pokleknout a uctívat ji. Ozývaly se v něm hlubiny, o nichž už dávno předpokládal, že jsou zasypány uplynulým špatným životem. Přišla i myšlenka, že by mohl být také tak čistý a dobrotivý a bez chyb jako Marietta. To by se pak mohl odvážit zvednout k ní oči. Ano, byly i chvíle, kdy mladý Serenelli sejal nose a modlil se.

Za chvíli se mu ale všechno to dumání zdálo směšné. Sny! Pohádky! On už nebude jinačí, ani nemůže.

A Marietta! Ty blázne, nenaľuj jí záchou svatozář! Víš přece, jak se všechny chovají, když se poprvé ozve hlas těla. Přece jsi už prošel nějaký ten kus světa. Ve všech přístavech to bylo stejné. Zpočátku hnus a špína, ale člověk si na to zvykne a pak se v tom cítí i docela dobře.

Nezřídká přepadl Alessandra v bezesných hodinách, když jen tak stmule hleděl do tmy, jakýsi divný strach. Až cítil, jak

ho to svírá, jak ho to škrtí. Měl takovou děsivou předtuchu něčeho hrozného, co se nedá zadržet, tak jako nikdo nezadrží noc, když uhasíná slunce.

V posledních dnech se mu dostaly do rukou jedny florentské noviny, v nichž si přečetl článek, kde stálo: „Jsou to lháři, kdo mluví o svobodné lidské vůli. Temný osud spočívá na každém jednotlivci a ke každému skutku je člověk osudově puzen, ať se tomu vzpírá při svém rozhodování, jak chce. Mohamed se víc přiblížil pravdě než Kristus, když učil, že všechno v lidském životě je předurčení. A jen proto prý se nemusí věřit na Allaha, nýbrž na dědictví krve a vlastní minulost, které předurčují každý skutek.“ Alessandro zvedl hlavu a zachytil chrápání svého otce z vedlejší světnice. Jeho otec byl notorický pijan. Jeho matka...? Vůbec ji nepoznal. Romátnla se, když její bratr tak brzo zemřel a v tom pomatení i ona zesnula.

Jaký tedy bude jeho vlastní osud? Alessandro tušil, že bude souviset nějak s tím děvčetem, kolem něhož se točily jeho myšlenky ve dne v noci. Krůpěje potu mu vystávaly na čele, jak upíral zraky do temnot. Hleděl a hleděl, jako by chtěl uchopit nějak svůj osud, který se k němu blížil z temné dálky.

Také Angelo nemohl najít klid, přestože byl unaven po těžké polní práci. Stále se mu vracela představa jakéhosi ohrožení, jako když se vyvaluje na obzoru temné mraky a první blesk prolétne hrozným tichem a každý musí myslet na bouři. Znovu a znovu musel myslet na poslední rozhovor s otcem, jak mu svěřoval sestru, jak mu přikazoval, aby ji střežil: „Ty buď jejím strážným andělem!“ řekl mu tenkrát jako jediný odkaz. Varoval před Alessandrem? Viděl to nebezpečí v něm? Ale to jsou všechno jen zbytečné úzkostné představy. Copak se stalo, že by

Alessandro urazil děvče byt' jen slůvkem? Vždy se k ní chová tak ohleduplně. Kde jen může, pomůže jí s těžkým břemenem nebo s těžkou prací. Každý večer se modlí s Goretiovými různec. Každou neděli chodí na mši svatou do Concy, do Nettuna nebo do Campomorta a dost často ho vidává u svatě zpovědi i u stolu Páně. To je naprosto jisté, že teď je jinačí. Ty nemravné obrázky už nepověsil znovu od té doby, co jej Marietta prosila, aby je sundal. A také už nečetl tolik jako předtím ty ušmudlané románky a pornografické časopisy, které otec nosil z Nettuna zároveň s kořalkou. Angelo dokonce jednou zahlédl, jak vrátil Niccolovi několik brožur toho škváru, protože Marietta šla právě kolem. Copak může o něm tak špatně smýšlet? Nebyl by jako farizej, který vidí třísku v oku svého bližního?

A přesto se Angelo nedokázal dívat na mladého Serenelliho bez nedůvěry. Reagoval na každé jeho slovo nebo pohled věnovaný Mariettě s těžce zakrývanou podrážděností.

Marietta zato nepodezívala mladého Serenelliho z ničeho zlého. Paní Assunta jí vysvětlila, že prožíval své dětství a mládí bez mateřské dobroty, že poznal jen rouzi a nadávání, že byl životem jen smýkán jako hadr na zem. Je třeba mít s ním třeplivost a hodně se za něho modlit.

A tak každý večer, než usnula, modlila se Marietta za mladého Serenelliho Otčenáš a Zdravas.

V těžké práci míjely týdny velmi rychle. Úroda byla sklizena a byla oprávněná vyhlídka na dobré výnosy. Poprvé mohli hledět vstříc zimě bez větších starostí. Nájemné mohlo být zapláceno ve stanovenou lhůtu v požadované výši a Angelovi dělalo hrozně dobře, že mohl osobně vysázet výběrcímu celou sumu.

Pokračování příště

Význam víry v Nejsvětější Trojici pro budoucnost lidstva (4)

BOŽÍ SCHOPNOST KONEČNOSTI NÁS ZAVAZUJE, ABYCHOM BYLI NEJLEPŠÍMI HUMANISTY

S tímto tvrzením se chci dovolávat nikoho menšího než samotného papeže. Papeži Janu Pavlu II. není možno v jeho jednání porozumět, jestliže jej nechápeme jako papeže koncilu. Především jeden dokument jej charakterizuje, ten, na kterém sám spolu s Yvesem Congarem a Henrim Lubacem spolupracoval (oba později pozvedli do kardinálského sboru): Je to jedinečný dokument učitelského úřadu Církve, kterým se chtěl »pastoračně« obrátit k světu. Mám na mysli pastorační konstituci *Gaudium et spes*, která vedle *Lumen gentium* patří k nejčastěji citovaným textům v encyklikách Jana Pavla II.

Proč toto zaměření na *Gaudium et spes*? Odpověď spočívá v tom, že Jan Pavel II. hluboce sdílí formu myšlení, která se odráží v této pastorační konstituci: je to forma myšlení, která vychází od člověka a k člověku se vrací. Jen tak je totiž možné v dnešní době vést s lidmi »dialog spásy«. (V knize *Překročit práh naděje* dal Jan Pavel II. jednoznačně najevo, že právě to je podstatný základ, jímž se 2. vatikán odlišuje od ostatních koncilů.)

»Dnešní svět«, ke kterému se koncil obrací, je totiž dobou moderní, která mezitím, jak jsem si dovolil tvrdit v úvodu, je stále více *passé*, ale která už od Descartova »*Cogito ergo sum*« člověka fascinovala. No-

vový člověk chápe sám sebe jako střed světa. Církev náhle upadla do defenzivy, protože zdánlivě hlásala jen Boha a nikoliv člověka. »Humanismus« se proto nejdříve vyvíjel proticírkevně, ano protibožsky. Slavné schisma nové doby znělo: Zde je humanismus, který se jako první liberálně a proticírkevně zasazuje za lidská práva, a tam je Církev, která, jak se zdá, hájí Boží práva současně »proti« člověku. To byla historicky tragická situace, která konec konců vůbec neodpovídala identitě a sebepojetí Církve. Neboť Církev, která hlásá Boha, který *propter nostram salutem* (pro naši spásu) bere na sebe kříž a smrt, není ve své podstatě nikdy protihumanistická. A přece se Církev ocitla trvale v roli, ve které je obviňována z nehumanity.

Jan XXIII. chtěl s touto tragikou skoncovat, vznikla pastorační konstituce u jeho smrtelného lůžka na jeho osobní přání. (viz *Překročit práh naděje*). On pod dialogem nechápal to, co se pod ním dnes chápe: formu, jak dát vínu stranou. Spíše tím Jan XXIII. rozuměl misijní hlásání křesťanského pojetí v humanistickém světě: chtěl říci právě touto světu: Člověk, který je pro vás tak důležitý, je i pro nás středem pozornosti, protože touto člověku by Bůh chtěl darovat svou spásu. »My nejsme antihumanističtí, protože věříme v Krista, nýbrž právě proto jsme hluboce humanističtí.« V této linii Jan Pavel II. pokračuje zcela jasně a ve velkém stylu.

To nové, co se stalo na 2. vaticánu, bylo, že Církev se začala hlásit ke svým vlastním »humanistickým« dimenzím. Koncil říká v *Gaudium et spes*: »Těžištěm našeho výkladu bude člověk, a to člověk ve své jednotě a úplnosti, s tělem i duší, srdcem i svědomím, myslí

i vůlí.« (GS 3) To neznamena nic jiného, než že ve světě, ve kterém je člověk středem, vstupuje koncil do dialogu s humanistickou antropocentričností. Přitom tento »dialog« není žádné nezávažné popovídání u kávy ani ideologické sebevyznání, nýbrž spíše úsilí přivést zpět domů zapřené děti křesťanství. Církev se přiznává ke své vlastní humanistické dimenzi, že jí totiž skutečně jde o spásu člověka. V *Gaudium et spes* se nachází významná formulace, že se »poslání Církve prokáže jako náboženské a právě tím jako svrchovaně lidské« (GS 11). Protože jsme náboženští, je naše role »navýsost lidská«, »sume humana«, mohli bychom dokonce říct: My jsme »ze všech nejhumanističtější«!

V *Gaudium et spes* jmenuje koncil svůj předpoklad: »Koncil chce mluvit ke všem lidem s úmyslem objasnit tajemství člověka.« (GS 10) Koncil by chtěl všechny oslovit, aby jim předložil »tajemství člověka«. Jde o člověka! Zeptáte se: Církvě tedy nešlo o Boha? Koncil byl skutečně kritizován a odmítán za svoji otevřenost. Nepochopení z liberální strany jistě není málo. Jestliže je zde formulováno: »Kristus zjevením odhaluje člověka jemu samému« (GS 22), bývá to často interpretováno, jako by ono křesťanské bylo jen jakýsi způsob služební funkce lidskému. Jako by člověk mohl svou humanitu podle ducha doby učinit normou nad tím, co je křesťanské. Liberalistické nepochopení 2. vaticána zní krátce a dobře: »Souhlasíme, křesťanství je humanismus!« – Ale k čemu bych pak potřeboval ještě věřit v Krista a v Trojici?

To bylo ohrožení teologie 70. a 80. let a zde má Jan Pavel II. svůj velký význam. Můžeme při chlébnutí již nyní říct, že večeďe dále koncilní myšlení přímo ge-

niálním způsobem, ale přitom humanitu křesťanství zapojuje konkrétně do tajemství vykoupení. Lidství, které přinesl Kristus, není žádné libovolné lidství. To není v žádném případě: »Dělej, co se ti líbí!«, nýbrž je to lidství Kristovo. A zde jsme u kořene: My musíme přijmout tuto konkrétní spásně historickou Kristovu postavu, abychom dospěli k vykoupenému lidstvu. Humanismus, který hlásá Jan Pavel II., je humanismus vykoupený skrze Krista a jen skrze Krista. A proto nazve papež svou první encykliku »*Redemptor hominis*« – »*Vykupitel člověka*«.

V centru teologie Jana Pavla II. stojí člověk, a nikoliv jakýkoliv člověk, ale člověk vykoupený Kristem. Papež chápe koncil jako »kristocentrický« a celé jeho myšlení je této kristocentrice zavázáno. Ale přitom jde o člověka. Právě proto jde o Krista, protože je to právě on, kdo člověku dává a chrání jeho humanitu, jeho důstojnost, jeho »bytí člověkem«: Kristus, »*Vykupitel člověka*«. Myšlení tohoto papeže můžeme shrnout do formulace: »Ano k člověku, protože je v Kristu vykoupen!«

Je úžasné, jak konkrétní a dějinné je toto papežovo myšlení. Již v prvních větách nástupní encykliky se zaměřuje na Jubilejní rok 2000. A stále znovu a znovu zdůrazňuje konkrétnost spásy. Spása vykoupeného člověka není nic vzdáleného nebo čistě abstraktního, konkretizuje se již ve svých dějinách, ve svých časových a místních okolnostech. Tak putuje papež stále znovu na poutní místa, aby současně ozřejmil, že existuje »zeměpis milosti«, jak naznačil v *Redemptoris Mater* (viz také *Překročit práh naděje* 51): »*Zeměpis modlitby*«. Vždyť to, že jsme vykoupeni, můžeme prožít jen v prostoru a v čase.

A právě dějiny hrají ve vědomí polského papeže velmi vel-

Osvícení filozofové věří raději všemu možnému, jen ne tomu, co stojí v evangeliu; nerozumějí však přitom svým vlastním hypotézám.

Biskup Georg Michael Wittmann

kou roli: že Bůh působí spasitelně v dějinách lidí, země, národnosti. Dějiny mohou být milost a nemilost, neboť existují tajuplná znamení, na která papež sám poukazuje v *Tertio millennio adveniente*, která toto dějinné Boží působení ilustrují. Pomysleme třeba na mariánský rok 1988 a dramatické události následujícího roku 1989, pomysleme na atentát 13. května 1981, v kterém Jan Pavel II. chápe i svůj vlastní životopis jako zápas mezi Božím plánem spásy a lidským plánem záhuby v souladu s fatimským poselstvím (viz Překročit práh naděje 245 n). Existují také politická pozorování, že tam, kam se papež odebere, se po krátké době »něco stane«. Režimy se hroutí jako domky z karet nejen na Východě, ale také v Nikaragui, Mexiku a mnoha afrických státech.

Papež nás současně zve, abychom rozpoznávali znamení doby a znamení dějin. Jaká je v tom útěcha: Bůh je zde a drží svou ruku nad námi. Vykoupený člověk může být věčný za svůj vlastní životní příběh; pro věřícího je jeho životní příběh vždy také součástí dějin spásy a tím Boží slávy, jak to ukazuje třeba autobiografie sv. Terezičky od Ježíška. Žádný div, že Jan Pavel II. sepsal svůj vlastní krátký životopis, který se brzy objeví. Tento životopis je ve službách hlásání vykoupění, protože v jeho vlastním životě se vykupitelská moc dozvláště zřetelně projevila.

My křesťané si stavíme otázku o budoucnosti. Pro nás je budoucností to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují. Když my lidé hledáme Boha celým srdcem a celým srdcem přijímáme vínu, pak on pro nás a skrze nás učelá to nejlepší pro budoucnost tohoto světa.

(Dokončení příště)

Předneseno na
Letní kněžské akademii
v Aigenu 30. srpna 2000,
překlad -ls-

Zasvěcení P. Marii u příležitosti jubilea biskupů 8. 10. 2000

**„Ženo, to je tvůj syn!“ (Jan 19,26)
Zatímco se chýlí ke konci tento jubilej-
ní rok, v němž jsi nám ty, Matko, znovu
dávala Ježíše, požehnaný plod tvého nej-
čistšího lůna, Slovo, které se stalo tě-
lem, Vykupitelem světa, zaznívají pro**

**nás zvláště sladce
jeho slova, kterými
nás odkazuje tobě
a dělá tě naší Mat-
kou: „Ženo, to je
tvůj syn!“**

Tím, že ti svěřil apoštola Jana a s ním všechny syny církve, ba všechny lidi, Kristus nijak neoslaboval svou výlučnou úlohu Spasitele světa, ale spíše ji zdůrazňoval. Ty jsi zář, která nic neodnímá Kristovu světlu, protože existuješ v Něm a pro Něho. Všechno v tobě je „fiat“ (staň se): Ty jsi Neposkvrněná, tys průzračnost a plnost milosti. Hle, tvoji synové shromáždění kolem tebe na úsvitu nového tisíciletí!

Církev hlasem Petrova nástupce, k němuž se připojují hlasy tolika pastýřů, kteří se tu sešli ze všech končin světa, hledá dnes útočiště pod tvou mateřskou ochranou a s důvěrou naléhavě prosí o tvou přímluvu tváří v tvář výzvam, které se skrývají v budoucnosti.

2. Tolik jich v tomto roce milosti prožilo a prožívá překypující radost milosrdenství, kterou nám Otec daroval v Kristu. V místních církvích po celém světě a ještě více v tomto centru křesťanství přijaly tento dar nejruznější kategorie osob. Zde se rozehvívalo nadšení mladých, zde se pozvedala úpěnlivá prosba nemocných. Zde procházeli křížáři a řeholníci, utělci i novi-

náři, lidé práce a vědy, děti i dospělí a všichni, kteří poznali v tvém milovaném Synu Boží Slovo, které se stalo ve tvém lůně tělem. Vypros nám, Matko, svou přímluvou, aby se plody tohoto roku nevytratily a seménka milosti aby se rozvíjela do plné míry svatosti, k níž jsme všichni povoláni.

3. Dnes ti chceme svěřit budoucnost, která nás čeká, a prosit tě, abys nás doprovázela na našem putování. Jsme mužové a ženy mimořádné epochy, tak úchvatné, ale i tak bohaté na protiklady. Lidstvo dnes vlastní neslychaně mocné nástroje: může vytvořit z tohoto světa zahradu, nebo z něho udělat hromadu trosek. Získalo mimořádné schopnosti zasahů do samých pramenů života: může je užívat k dobru v rámci mravního zákona, nebo může podlehnout krátkozraké pýše vědy, která nepřijímá hranice, takže pak pošlapává úctu, jakou vyžaduje každá lidská bytost. Dnes více než kdy jindy je lidstvo na rozcestí. A ještě jedou, Svátá Panno, spása je všechna a jen ve tvém synu, Ježíšovi.

4. Právě proto tě, Matko, chceme vzít do svého domu jako apoštol Jan (srov. Jan 19,27), abychom se od tebe naučili připodobnit se tvému Synu. „Ženo, to jsou tvé děti!“ Jsme tu, před tebou, abychom svěři-

li tvé mateřské starostlivosti sami sebe, církve, celý svět. Naléhavě pros za nás svého milovaného Syna, aby nám v hojnosti uděloval dary Ducha svatého, Ducha pravdy, který je pramenem života. Přijmi ho pro nás a s námi jako v prvním společenství v Jeruzalémě, které se tísnilo kolem tebe v den Letnic. Kéž Duch otevře srdce pro spravedlnost a lásku, kéž přivede osoby a národy k vzájemnému pochopení a pevné vůli po míru.

Svěřujeme ti lidi, počínaje těmi nejslabšími: děti, které ještě nespátily světlo světa, i ty narozené v poměrech chudoby a strádání, mladé, kteří hledají smysl života, osoby bez práce a ty, které trýzní hlad nebo nemoc. Svěřujeme ti rozvrácené rodiny, staré osoby, o které nikdo nepečuje, a všechny osamocené a ty, kteří ztratili naději.

5. Ó Matko, která znáš utrpení a naději církve i světa, pomáhej svým dětem v denních zkouškách, které život přináší každému, a učiň, aby díky nasazení všech nepřevládly temnoty nad světlem.

Tobě, jitřenko spásy, odevzdáváme své putování v novém tisíciletí, abypod tvým vedením všichni lidé objevili Krista, světlo světa a jediného Spasitele, který vládne s Otcem a Duchem svatým po všechny věky věků. Amen.

Pozn. red.: Zasvěcení P. Marii u příležitosti jubilea biskupů se v Římě spolu s 2 000 biskupy účastnilo na 80 000 věřících z celého světa. Svátý otec považuje toto zasvěcení za jednu z nejdůležitějších událostí Jubilejního roku.

SVĚDKOVÉ PRO KRISTA – pokračování ze str. 5

spolu s ním, aby se této milosti vykoupení dostalo druhým. Z tohoto důvodu musíme spolupracovat s vykupitelskou činností Kristovou, jak to prohlásil již Pius XII. ve své encyklice *Mystici Corporis* a jak to znovu uvádí 2. vat. koncil. Děje se tak rozličně podle vlastní osobnosti. Každý z nás podle zcela osobního povolání musí dát Kristu příležitost, aby realizoval existenciální příležitost, kterou nemohl realizovat ve své stvořené lidské, a tedy omezené přirozenosti. Kristus se narodil v určité zemi, v určitém čase, v určité kultuře, byl jistě nejdokonalejší stvořenou skutečností, ale to nic nemění na tom, že byl ve své lidské přirozenosti omezen a ohraničen, a z tohoto hlediska existuje možnost, abychom my Kristu umožnili pokračovat v jeho životě a působení, a tak je až do konce naplňovat. Proto musí být v Církvi lidé, kteří naplňují různé aspekty a prvky Kristova života, znovu je prožívají a pokračují v nich. A protože Kristova smrt je tím nejvyšším, je cílem celé jeho lidské činnosti, musí být v Církvi muži a ženy každého věku, každého pohlaví, každé kultury, kteří naplňují tento prvek Kristova života, jeho výkupnou smrt. A proto koncil říká: Dokud existuje Cíkev, musí být v Církvi mučedníci.

Mučednictví uskutečňované křesťanskými ctnostmi

To mě přivádí k dalšímu aspektu, ke ctnostem. Všichni jsme povoláni, abychom praktikovali křesťanské ctnosti, ale kdo žil křesťanské ctnosti v jejich rozsahu více, intenzivněji a výrazněji než křesťanství mučedníci? Víru,

naději a lásku. Kdo nežije hluboce z víry, kdo nemá naději na Boží pomoc ve smrtelném rozhodnutí mučednictví, kdo nedoufá ve věčný život, kdo není přesvědčen, že tímto pozemským životem vše nekončí, kdo není oduševněn horoucí láskou k Bohu a k lidem, ten svůj život nevydá. Byla by to pro něho úplná hloupost. Víra, naděje a láska se v nejvyšší míře vyskytují u mučedníků.

Ale také jiné ctnosti přicházejí v úvahu: Tak například moudrost. Moudrost je ctnost, která nás musí vést, abychom se správně rozhodovali. Zde jde o volbu mezi odpadem od víry a vyznáním víry. Moudrý člověk se rozhoduje pro to, co je správné.

Spravedlnost. Musíme Boha poslouchat více než lidi. Spravedlnost je ctnost, která každému dává to, co je jeho. Musíme dát Bohu více než druhým.

O statečnosti a sebezapření nemusíme u mučednictví mluvit. Život je totiž toposlední, co člověk může dát. Chudoba: Pomyšleme, jak byl Kristus oloupen. Odebrali mu jeho šat, vzali mu jeho ošest. Uráželi ho, rouhali se mu. Vzali mu i ten kousek půdy, na který by mohl postavit své nohy. Zbavili ho vzduchu, protože jak víte, Kristus se na kříži udusil. Podobně je tomu i u mučedníků. Neboť mučedník stojí před otázkou, zda se chce zřít sám sebe, nejen svého jmění, nejen svých lidských vztahů. Představte si, co to znamená pro otce rodiny, pro matku, opustit svého manžela a své děti. Je to ta nejkrajnější chudoba, když dáváme svůj pozemský život, na kterém všichni nějakým způsobem žijeme, a to vše kvůli Bohu.

Der FeLs 9/2000, překlad -LŠ-

Mučednictví je nejvyšší svědectví vydané pravdě víry; znamená svědectví, které sahá až k smrti. Mučedník vydává svědectví o zemřelém a zmrtvýchvstalém Kristu, s nímž je spojen láskou. Vydává svědectví o pravdě víry a křesťanském učení.

(KKC 2473)

Nikoli nějaký model, nýbrž pravda přítomná v osobě

Takový dialog, který relativizuje význam Ježíše Krista, se radikálně odkizuje koncilu. O souvislostech a významu deklarace *Dominus Iesus*.

V současné velmi živé diskusi o vztahu křesťanství k ostatním náboženstvím se stále častěji objevuje mínění, že všechna náboženství pro své vyznavače představují rovnocenné cesty ke spáse. Toto přesvědčení se postupně prosadilo nejen v oblasti teologie, ale také v širokých kruzích katolické veřejnosti. Je zřejmé, že toto mínění je ovlivněno převládajícím kulturním trendem západní kultury, a tento trend můžeme označit jako relativismus.

Tak zvané pluralistické teologie náboženství se krok za krokem prosazovaly již od padesátých let dvacátého století, i když většího významu v povědomí křesťanů nabyly tyto názory až v současnosti. V současnosti tato mínění nabývají celé řady podob, a proto by nebylo správné všechny teologické názory, s nimiž se v této oblasti teologie potkáváme, stavět na jednu rovinu. Deklarace *Dominus Iesus* nepopisuje charakteristické prvky jednotlivých teologických tendencí a ani se nepokouší o to, aby tyto jednotlivé směry shrnula v jedné jediné formulaci. Deklarace spíše nastiňuje některé filozofické a teologické předpoklady, které se nacházejí v pozadí rozličných pluralistických teologií náboženství; jedná se o: přesvědčení, že Boží pravda je neuchopitelná a celkově nevyjádřitelná; relativistický postoj vůči pravdě, podle něhož to, co je pro jedno pravdivé, by nemělo být pravdivé pro druhé; radikální protiklad spočívající v rozdílu mezi západním logickým myšlením a východním symbolickým myšlením; subjektivismus těch, kdo považují rozum za jediný zdroj poznání; metafyzické zploštění tajemství vtělení; eklekticismus

těch, kdo v teologickém bádání přebírají ideje pocházející z jiných filozofických a teologických systémů, aniž by přitom věnovali pozornost jejich logice a jejich slčitelnosti s křesťanskou vírou; konečně tendence vykládat Písmo svaté bez ohledu na tradici a učitelský úřad církve (srov. *Dominus Iesus*, čl. 4).

Jaké důsledky má tento způsob myšlení pro pojmání středu a jádra křesťanské víry? Stručně řečeno: jedná se o popření totožnosti mezi jedinečnou historickou postavou Ježíše z Nazareta se skutečností samého živého Boha, takže Absolutno nebo Absolutní by se v dějinách nemohlo nebo nemohlo nikdy plně a definitivně zjevit. V dějinách by tedy měly existovat pouze modely a ideální postavy, které nás odkazují na toho, který je úplně odlišný a který také není skrze dějinné projevy uchopitelný. Někteří v dřívější době umění teologové sice uznávají Ježíše Krista jako pravého Boha a pravého člověka, mají však za to, že vzhledem k omezenosti lidské přirozenosti by se nemělo Boží zjevení v Ježíši považovat ani za úplné, ani za definitivní, nýbrž je nutno nahlížet toto Boží zjevení v Ježíši v poměru k ostatním možným Božím zjevením, jako jsou velké postavy lidských dějin a zakladatelé velkých světových náboženství. Tímto způsobem, objektivně vzato, se uplatňuje bludná idea, že světová náboženství jsou jakýmsi doplněním křesťanského zjevení. To by ale znamenalo, že církev, dogmata, svátosti by nemohly mít absolutní a nezastupitelnou hodnotu. Přisuzovat tento omezeným prostředkům absolutní charakter by znamenalo nahlí-

žet je jako nástroje skutečného setkání s Boží pravdou, tedy pokládat cosi jednotlivého za absolutní, a tím falšovat nepostizitelnou Boží skutečnost, která je čímsi zcela odlišným vzhledem ke světu.

Dialog ve službě pravdě

V tomto myšlenkovém klimatu zastávat názor, že v dějinách existuje nějaká univerzální, závazná a platná pravda, která se v Ježíši Kristu stala tělem a která se prostřednictvím víry církve šíří, je pokládáno za určitou formu fundamentalismu, za útok na moderního ducha a za hrozbu pro toleranci a svobodu. Zcela jasně se ukazuje, že takovéto pojetí dialogu se radikálně odchyľuje od toho, jak dialogu rozuměl Druhý vatikánský koncil. Dialog, anebo lépe ideologie dialogu, nastupuje místo poslání a hlásání obrácení. Dialog již není pojímán jako prostředek odhalování pravdy, jako proces, v němž se tomu druhému odhaluje doposud skrytá hlubina toho, co ve své vlastní náboženské zkušenosti přijal a co se nyní díky setkání s definitivním a úplným zjevením Ježíše Krista očisťuje a nachází tak svoje naplnění. Tato nová ideologická forma dialogu, která se bchůžel projevuje i uvnitř katolické církve a již je poznamenána kultura i oblast teologie, vede k relativizaci dogmat. Tato forma dialogu je opakem obrácení a poslání. Pro relativistické myšlení dialog představuje: Stavět vlastní přesvědčení nebo svoji víru na stejnou rovinu jako přesvědčení toho druhého, takže se všechno redukuje na vzájemnou výměnu v podstatě stejně platných mínění, přičemž cílem takového jednání je dosažení maximální úrovně spolupráce a integrace mezi dvěma odlišnými náboženskými vyznáními.

Rozklad christologie a toho, co je christologií podřízeno a s ní také neodčlitelně spjato, tedy ekleziologie, je logickým důsled-

kem této relativistické filozofie, která paradoxně představuje základ jak postmetafyzického myšlení Západu, tak asijské negativní teologie. Následkem toho pak je, že postava Ježíše Krista pozbývá své jedinečnosti a svého univerzálně působného spasitelského významu. Skutečnost, že relativismus se v situaci setkávání různých kultur představuje jako humanisticky orientovaná filozofie, která je sama s to garantovat toleranci a demokracii, vede v posledním důsledku k marginalizaci těch, kdo nepřestávají bránit svoji křesťanskou identitu a univerzální platnost spasitelské pravdy v Ježíši Kristu.

Mylně chápaná tolerance

Je skutečností, že kritika nároku zjevení na absolutnost a definitivnost, jak jej předkládá křesťanská víra, je spojena s falešným pochopením principu tolerance. Princip tolerance jakožto výraz respektu vůči svobodě svědomí, myšlení a náboženského vyznání, obhajovaný a vyžadovaný Druhým vatikánským koncilem a deklarací *Dominus Iesus* opětně předkládaný, představuje jeden z pilířů etiky, která patří ke křesťanskému vyznání víry, jež bere velmi vážně svobodu rozhodnutí pro víru. Tento princip a pozornost vůči svobodě jsou dnes nepřijatelným způsobem manipulovány a podkládá se jim jiný význam, když se tolerance vztahuje také na přebírání obsahu jiných náboženství a když se tvrdí, že obsahy různých náboženství a dokonce i nenáboženských pojmání života mají stejnou platnost a že nějaká objektivní a univerzálně platná pravda přece neexistuje, poněvadž Bůh jako samo absolutno se zjevuje pod nesčetnými jmény, přičemž všechna tato jména jsou pravá. Toto falešné pojmání tolerance úzce souvisí s opomíjením nebo také se zamítáním otázky po pravdě, kterou dnes mnozí pokládají za nepodstatnou. Tímto způsobem vyplouvá na povrch intelektuál-

ZÁVAZNOST DOKUMENTU DOMINUS IESUS

Tématika náboženského relativismu byla na programu Kongregace pro nauku víry již v lednu. Podnět zavdal především synod asijských biskupů.

Především v Asii vyvstal po koncilu velký potenciál teologických konfliktních témat. Vedoucí asijské katolické teologové, jako např. indický jezuita Francis D' Sa, vypracovali koncept »pluralistické teologie náboženství«. Proto bylo nutné zdůraznit, že je nepřijatelné přiznávat křesťanskému zjevení jen omezený nárok na pravdu mezi ostatními světovými náboženstvími. V tomto smyslu se vyjádřil Jan Pavel II. zcela jasně již na plenárním zasedání kongregace v lednu t. r.

200 mil. pokřtěných představuje mezi 3,5 miliardami obyvatel Asie absolutní menšinu. Převládá zde islám, hinduismus a buddhismus. Proto především v Asii je aktuální otázka »platnosti« mimokřesťanské cesty spásy, na kterou dali asijské i někteří americké teologové netradiční odpovědi.

»Pluralistická teologie náboženství« pronikla do širokých vrstev již v padesátých letech také v souvislosti s »teologií osvobození«. V této souvislosti je třeba připomenout »Notificatio« z r. 1985 proti knize L. Boffa: »Církev: Charisma a moc«. Kardinál Ratzinger tehdy popřel, že by se jediná Kristova Církev mohla uskutečňovat i v jiných křesťanských vyznáních. Mimo katolickou církev existují pouze »prvky církevní podstaty«.

I když dokument *Dominus Iesus* nemá sám o sobě charakter slavnostní definice nauky víry, předkládá nauku, kterou je třeba pokládat za neomylnou a pro katolíka závaznou, a to nikoliv na základě tohoto nejnovějšího zveřejnění, nýbrž na základě toho, že učitelský úřad Církve již dříve tyto pravdy prohlásil za neomylné. Katolická církev nepopírá, že i nekatolíci může dojít spásy, a nenutí protestantského věřícího, aby přijal katolické vyznání víry. Církev respektuje svobodu svědomí člověka, ale současně má objektivní povinnost představit svou cestu jako jedinou cestu.

Podle tiskové konference kardinála Josefa Ratzingera a sekretáře kongregace arcibiskupa Tarcisia Bertoneho

ní slabost současné kultury. Když se neklade otázka po pravdě, pak se přestává rozlišovat podstata náboženství od toho, co k ní nepatří, víra se přestává odlišovat od pověry, zážitek od iluze. Bez nároku na pravdu bude konečně také respekt vůči ostatním náboženstvím vnitřně rozporuplný a nesmyslný, poněvadž chybí kritérium, aby bylo možno stanovit, zda je to které náboženství čímsi klady; aby bylo možno odhalit to, co je škodlivé a co je plodem pověry a podvodu.

Deklarace *Dominus Iesus* se v této otázce drží jednoho výroku encykliky *Redemptoris missio*: »To, co Duch stále působí

v lidských srdcích, v dějinách národů, v kulturách a v náboženstvích, je zacíleno jakožto příprava k zvěstování evangelia.« (čl. 29) Text výslovně hovoří nejen o působení Ducha v »lidských srdcích«, ale také »v náboženstvích«. Působení Ducha je úzce spjato s Kristovým tajemstvím, od něhož se nikdy nesmí odčlňovat. Z toho,

Pokračování na str. 14

Pokračování ze str. 13

prvek těchto náboženství chápat jako přípravu na evangelium, touto přípravou je pouze to, co skutečně působí Duch. Z této skutečnosti je třeba vyvodit jeden závěr: Cesty ke spáse představují dobro, které je v náboženstvích přítomno, a to jakožto působení Ducha v Kristu, nejedná se ale o ona náboženství jako taková. To se také tvrdí v deklaraci Druhého vatikánského koncilu *Nostra aetate*, když se pojednává o semenech pravdy a dobra, která se nacházejí v ostatních náboženstvích. „Katolická církev neodmítá nic, co je v těchto náboženstvích pravdivé a svaté. S upřímnou vážností se dívá na jejich způsoby chování a života, pravidla a nauky. Ačkoli se v mnohém rozcházejí s tím, co ona věří a k věření předkládá, přece jsou nezřídka odrazem oné Pravdy, která osvěcuje všechny lidi.“ (čl. 2) Nic z toho, co je v ostatních náboženstvích dobrého a pravdivého, nesmí být ponecháno zkáze, nýbrž je nutno to uznávat a vážit si toho. Pravda a dobro, ať už se nacházejí kdekoli, pocházejí od Otce a působí je Duch svatý. Semena Slova jsou rozseta všude. Nesmíme

ale zavírat oči před tím, co je v ostatních náboženstvích bludného a podvodného. Druhý vatikánský koncil tvrdí v dogmatické konstituci o církvi: „Často ovšem lidé, oklamáni Zlým, upadli do pošetilých myšlenek, zaměnili Boží pravdu za lež a sloužili raději tvorům než Stvořiteli.“ (*Lumen gentium*, čl. 16)

Ve světě, který stále více vzájemně srůstá, se zcela pochopitelně setkávají různá náboženství a rozličné kultury. To vede nikoli pouze k vnějšímu sblížení lidí různých kultur, nýbrž také k růstu zájmu o zatím neznámé náboženské nauky. V tomto smyslu a vzhledem k oboustrannému poznání lze hovořit o vzájemném obohacování. To však rozhodně neznamená, že je možno popírat nárok křesťanské víry na to, že jsme přijali definitivní a úplné zjevení Boží v Kristu jakožto dar. Tento způsob myšlení je třeba odmítnout, protože je proniknut náboženským relativismem, který vede k závěru, že jedno náboženství má stejnou platnost jako ta ostatní. (*Redemptoris missio*, čl. 36) Respekt vůči ostatním náboženstvím a kulturám světa, který představuje objektivní příspěvek k poznání

lidské důstojnosti a k rozvoji civilizace, se rozhodně nepřičí ani originalitě a jedinečnosti zjevení Ježíše Krista, ani nebrání misijnímu poslání církve: „Sama však hlásá a je povinna hlásat Krista, který je *cesta, pravda a život* (Jan 14,6), v němž lidé nalézají plnost náboženského života a skrze něhož Bůh všechno smířil se sebou.“ (*Nostra aetate*, čl. 2)

Tato prostá slova ukazují na vnitřní pohnutku přesvědčení o tom, že plnost, univerzalita a definitivnost Božího zjevení jsou nám poskytnuty jedinečně v křesťanské víře. Tato pohnutka má svoje kořeny nikoli v nějaké přednosti, již by věřící připsával církvi, ani v nějaké historické události z pozemského putování církve, nýbrž výhradně v tajemství Ježíše Krista, který je pravým Bohem i pravým člověkem.

Přítomnost, která stále trvá

Nárok na jedinečnost a spásitelskou univerzalitu křesťanství plně odpovídá tajemství Ježíše Krista, jehož přítomnost v církvi, která je jeho tělem i jeho nevěstou, stále trvá. Proto také církev vnímá hlásání evangelia jako svoji základní

povinnost. Rovněž v současnosti, která je hluboce poznamenána náboženským pluralismem a požadavkem na svobodu názoru a rozhodování, církev dobře ví o svém povolání: „spasit a obnovit všechno stvoření, aby všechno bylo uspořádáno v Kristu a aby lidé utvořili jednu rodinu a jeden Boží lid.“ (*Ad gentes*, čl. 1)

Deklarace *Dominus Iesus* Kongregace pro nauku víry, kterou papež potvrdil „na základě bezpečného poznání a na základě Naší apoštolské autority“, připomíná a podtrhuje ty pravdy, které jsou obsaženy a které víra církve vždy uznávala a přijímala, a také chrání věřící před bludy a pochybnými výklady. A tak tento dokument naplňuje dvojí úkol: Za prvé vydává obnovené svědectví o vysoké hodnotě toho, aby se světu od křesťanů dostávalo světla evangelia Kristovy slávy (srov. 2 Kor 4,4). Za druhé předkládá věřícím nezměnitelné věroučné základy, které musí vést, inspirovat a orientovat jak teologické bádání, tak pastorační a misijní působení věřících v celé katolické církvi.

Kardinál Josef Ratzinger

MŮŽETE NÁM POMOCI?

Sestry Apoštolátu sv. Flantiška děkují Vám všem, kteří jste se modlitbou nebo finančním darem podíleli na první etapě oprav kaple sv. Václava a konventu sester v Praze 6 – Dejvicích. Svou pomocí jste přispěli k potřebným úpravám kaple a přilehlých místností, které již složí.

S Boží pomocí jsme dále začaly nutně opravy konventu pro bydlení a ošetřování starších a nemocných sester, kde končí nové kanalizace, rozvod vody, elektřiny, topení a zajištění statiky musí být provedena celková oprava stropů. Proto se opět na Vás obracíme s naléhavou prosbou, abychom Vám mohli pomoci, abyste své finanční dary zaslali na č. účtu u Komerční banky a.s. v Praze 6: **19-8473380257/0100**, nebo nám zavolejte, abychom Vám zaslali složenku. Upřímně Vám děkujeme za každý Váš dar, kterým nám pomáháte opravovat domov pro naše starší a nemocné sestry. Ať sám Pán odmění štědrnost Vašich srdcí.

Sestry Apoštolátu sv. Flantiška,
Březňácká 3, 160 00 Praha 6, tel. 02/312 32 17

Římskokatolická farnost Staré Město a město Staré Město si Vás dovoluují pozvat na slavnost žehnání staveniště pro stavbu NOVÉHO KOSTELA SVATÉHO DUCHA

Společenství věřících římskokatolické farnosti Staré Město doufá, že vstupem do třetího tisíciletí se naplní touha generací této historicky nejstarší lokality Velké Moravy a s Boží pomocí vybudujeme nový kostel, kde se shromáždí celá farní obec. Už na počátku století v roce 1907 byl založen spolek „Jehota sv. Michala“, jehož starost sněhovala ke zřízení samostatné duchovní správy a postavení nového kostela, protože stávající kostel sv. Michala svou kapacitou nestačoval. Historické události však tomu zabránily. Věříme, že úsilí generací farnosti bude závazné na konci tohoto století a tisíciletí. V základech budoucího kostela Svatého ducha budou uloženy všechny po staletí trávající tužby, utopení a očekávání předcházejících generací.

V neděli 29. října 2000 v 10.00 hodin bude slavit ve farním chrámu sv. Michaela archanděla pontifikální mši svatou Jeho Excellence Mons. Giovanni Coppa, apoštolský nuncijs v České republice. Na začátku slavné liturgie v 10.00 hodin bude uvítán starostou města panem Flantiškem Slavíkem, občanem uherokorzičtiským P. Flantiškem Petrákem, zástupci farní obce a místním duchovním.

Po mši svatě přečtete liturgickým průvodem na budoucí staveniště. Při krátké bohoslužbě slova bude staveniště požehnáno. Základní kámen byl posvěcen Sv. otcem Janem Pavlem II. v Praze 27. června 1997. Kámen byl součástí zdiava velkomoravské rotundy, dojevené pod kostelem sv. Michaela.

Upřímně se těšíme na společné setkání při této radostné události.

Bazilika Staré Brno

V neděli 29. října 2000 bude v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně slavnost posvěcení chrámu. V 9.00 hod. bude slavit pontifikální mši svatou Lukáš Evžen Martinec, státní děkan. Tento den bude možno v bazilice získat za obvyklých podmínek plnohodnotné odpustky.

Dne 1. 11. 2000 ve 14 hodin se koná na Cyrilometodějské teologické fakultě v Olomouci přednáškové odpoledne. K 50. výročí prohlášení dogmatu o Nanebevzetí Bohorodičky přednášejí Mons. Doc. ThDr. Ladislav Tichý, Doc. Ctirad Václav Rospišil ThD. OFM, PhDr. ThLic. Martin Štěpán Filip, Vojtěch Čekota.

Využijte poslední možnosti poutního zájezdu do Říma s KCK MISÍÍ v jubilejním roce. Ideální počasí v Římě, reštrejte. Termín 2. 11. - 8. 11. 2000. KK MISIE, 751 03 Brno u Přerova, č. 46, tel. 0641/741 150.

NABÍDKA SLOVENSKÝCH KNIH

George Weigel:

SVEDOK NÁDEJE (1. DIEĽ)

Životopis Svatého otce Jana Pavla II.

Slovart, váz., 352 stran, 299 Kč

Bartolomej Baráth SVD:

UVIESTĚ SVOJ ŽIVOT DO SÚLADU S BOŽOU VÔLOU

Návod k exerciciím sv. Ignáce z Loyoly.

Spoločnosť Božieho slova, váz., 400 stran, 365 Kč

Martin H. Padovani SVD:

HOJENIE ZRANENÝCH EMÓCIÍ

Průvodce na cestě zdlávaní životních ran.

Spoločnosť Božieho slova, brož., 116 stran, 130 Kč

Phil Bosmans: KLÚČ ŠŤASTIA

Kniha, která může být začátkem nového a šťastného života.

Don Bosco, váz., 142 stran, 158 Kč

Henri J. Nouwen:

RANENÝ UZDRAVOVATEĽ

Kniha o tom, jak se ve své zranitelnosti můžeme stát zdrojem života pro druhé.

Serafín, brož., 110 stran, 110 Kč

POHĽAD NA OČISTEC

Jan Maria Vianney, Kateřina Janovská, Jan z Kříže a jejich pohled na očistec.

Serafín, brož., 182 stran, 130 Kč

BOŽIE MILOSRDENSTVO - NAŠA ZÁCHRANA

Fragmenty z deníku sestry M. Faustyny Kowalské.

Slovo, brož., 118 stran, 53 Kč

John Powell: Z POHĽADU KREŠŤANA

Autor v knize popisuje Ježíšův osvobozující radostný přístup k životu. Velmi záleží na tom, jak se na věci díváme.

Dobrá kniha, brož., 234 stran, 198 Kč

Fulton J. Sheen: HORE SRDCIA

Naše štěstí bere na sebe různé podoby, vždy podle středu, kolem kterého krouží náš život. Pokud je jím Bůh, prožíváme radost.

Dobrá kniha, brož., 286 stran, 169 Kč

Sv. Bazil Velký:

POVZBUDENIE MLADÝM - LISTY I (R. 357-374)

Středověký křesťanský spis.

Petra, brož., 298 stran, 150 Kč

Jozef Šprko:

PATROLÓGIA - ŽIVOTY A SPISY SV. OTCOV

Spolok biskupa Petra Pavla Gojdiča, brož., 228 stran, 100 Kč

Miron Kerul'-Kmec:

PRÍKLADY, MYŠLIENKY

A CITÁTY (2 SVAZKY: A-J; K-O)

Mnoho poučných příkladů vhodných především pro rodiče a kazatele.

Miron Kerul'-Kmec, brož., 1 svazek 336 stran, cena svazku 220 Kč

Fulton J. Sheen: ŽIVOT KRISTA

Dobrá kniha, brož., 494 stran, 228 Kč

Uvedené knihy budou zaslány ihned po jejich dodání slovenským distributorem.

Objednávku posílejte na adresu:

Matice cyrilometodějská s. r. o.

Dolní nám. 24,

771 11 Olomouc 1

Své objednávky zašlete nejpozději do 10. listopadu 2000.

Liturgická čtení

Neděle 22. 10. – 29. neděle v mezidobí

1. čt.: Iz 53,10–11

Ž 33(32),4–5.18–19.20+22

Odp.: 22a

2. čt.: Žid 4,14–16

Ev.: Mk 10,35–45

nebo Den modliteb za misie

1. čt.: Iz 2,1–5

Ž 98(97),1.2–3ab.3cd–4.5–6

Odp.: srov. 2

2. čt.: Řím 10,9–18

Ev.: Mt 28,16–20

Pondělí 23. 10. – nez. pam. sv. Jana Kapistránského

1. čt.: Ef 2,1–10

Ž 100(99),2.3.4.5

Odp.: 3b

Ev.: Lk 12,13–21

Úterý 24. 10. – nez. pam. sv. Antonína Klareta

1. čt.: Ef 2,12–22

Ž 85(84),9ab+10.11–12.13–14

Odp.: 9

Ev.: Lk 12,35–38

Středa 25. 10. – ferie

1. čt.: Ef 3,2–12

Iz 12,2–3.4bcd.5–6

Odp.: 3

Ev.: Lk 12,39–48

Čtvrtek 26. 10. – ferie

1. čt.: Ef 3,14–21

Ž 33(32),1–2.4–5.11–12.18–19

Odp.: 5b

Ev.: Lk 12,49–53

Pátek 27. 10. – ferie

1. čt.: Ef 4,1–6

Ž 24(23),1–2.3–4ab.5–6

Odp.: srov. 6

Ev.: Lk 12,54–59

Sobota 28. 10. – svátek sv. Šimona a Judy

1. čt.: Ef 2,19–22

Ž 19(18),2–3.4–5

Odp.: Řím 10,18b

Ev.: Lk 6,12–19

Breviář pro laiky

Uvedení

do první modlitby dne:

NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
22.10. 23.10. 24.10. 25.10. 26.10. 27.10. 28.10.

Antifona	812	826	841	857	873	889	1673
Žalm	783	783	783	783	783	783	786

Ranní chvály:

Hymnus	812	827	842	857	873	889	1567
Antifony	813	828	843	858	874	890	1674
Žalmy	813	828	843	858	874	890	813
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	861	877	893	1674
Antifona k Zach. kantiku	722	831	847	861	877	894	1675
Prosby	817	831	847	861	878	894	1675
Záv. modlitba	722	1566	847	862	878	894	1568

Modlitba během dne:

Hymnus	817	832	848	862	879	895	792
Antifony	818	833	848	863	879	895	910
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	898	1676
Záv. modlitba	722	835	851	865	882	898	1568

Nešporý:

SO

Hymnus	807	821	837	852	867	883	900	915
Antifony	808	822	838	853	868	884	900	916
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	871	887	903	918
Ant. ke kant. P. M.	721	722	840	856	871	887	904	722
Prosby	811	826	841	856	872	888	904	918
Záv. modlitba	722	722	1566	857	872	888	904	723
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

MCM s. r. o. nabízí...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

Prof. Dr. Otto Knoch:

ŽIVOT ZE SÍLY BOŽÍHO SLOVA A BOŽÍHO DUCHA

Soubor pěti duchovních seminářů, které sám autor uspořádal. Poselství knihy nejlépe vystihuje úvodní slovo z prvního semináře: „Ten, který seděl na trůně, řekl: »Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízni, dám napít zadarmo z pramene vody živé. Kdo zvítězí, dostane toto vše: já mu budu Bohem a on mi bude synem.«" (Zj 21,5-7) Toto zaslíbení platí každému, kdo chce žít ze síly Božího Ducha, kterou dostal při křtu, a ze společenství s Bohem.

„A kdokoli to slyší, ať řekne: »Přijď!« Kdo žízni, ať přistoupí; kdo touží, ať zadarmo nabere vody života." (Zj 22,17)

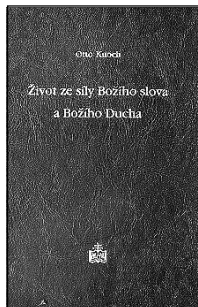
První duchovní seminář chce pomoci k tomu, aby mocí Ježíše Krista, kterou jsme dostali při křtu, tj. Božím Duchem, se z účastníka semináře stal plný a celý člověk a aby ve svém prostředí našel společenství, v němž by smysluplně a radostně žil s Bohem a s Ježíšem Kristem. Seminář nechce vyvést z tohoto světa, ale uvést hlouběji do života, jeho smyslu a jeho reality.

Posláním druhého semináře je prostřednictvím Nového zákona ukázat význam modlitby pro křesťana a vést jej k modlitbě v Duchu Kristově a v síle Božího Ducha.

Třetí seminář (seminář žalmů) navazuje na předchozí dva, doplňuje je a dále rozvíjí témata v nich probíraná. Cílem tohoto semináře je prohloubit osobní modlitbu pomocí duchovního bohatství a ducha zadaného žalmu. Podstatnou roli zde má aplikace na vlastní život a na život církve.

Stopy otců víry sleduje a cestu k tomu, co se nazývá »víra v Boha zjevení«, ukazuje čtvrtý duchovní seminář.

Pátý seminář je o Ježíši Kristu na základě vybraných svědectví z evangelií. Autor přitom volí cestu tematicky vymezených kroků.

NOVINKA

Celkově se výběr snaží respektovat specifické rysy jednotlivých evangelií, a to jak při líčení postavy Ježíše, tak i při zvěstování Krista v jeho historickém kontextu podle dnešních znalostí, nakolik to umožňují současné svědectví o evangeliích.

Koř. vaz., A5, 326 stran, 195 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

Ladislav Pokorný: ŽIVÝ RŮŽENEC

Soubor ilustrovaných kartiček s krátkými úvahami k jednotlivým desátkům modlitby růžence.

Karmelitánské nakladatelství, A6, 48 Kč

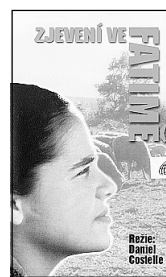
VIDEOKAZETY

ZJEVENÍ VE FATIMĚ

Režie: Daniel Costelle

Hraný barevný film, který je rekonstrukcí příběhu tří pasáček z Fatimy. Zároveň přináší hluboké poselství Matky Boží celému lidstvu.

Paulínky, 90 minut, 375 Kč

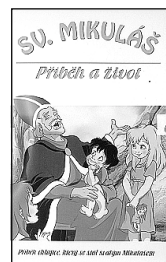

SV. MIKULÁŠ - PŘÍBĚH A ŽIVOT

Režie: Fernando Uribe, Steve Hahn

Animovaný film, vyprávějící o životě světce, na kterého navždy zůstane vzpomínka v srdcích mnoha lidí.

Paulínky, 30 minut, 300 Kč

Placeno převodem
706 035

Novinové vřplata

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 - IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcidiecézního úřadu olomouckého c. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídný v oblasti víry a mravi. Nezapomíná to však, že učebnice schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Průběžně redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podílujeme konečným usudku církve. Nevyzádané nezveřejníme zpěky nevracíme. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inacet.cz; http://www.ova.inacet.cz/svetlo). Registrace značka MK ČR 7225. Podáváni novinových zaslílek povoleno oblastní správou pošt v Ostravě c. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEVŮVKY VŘPL- ZUVE ADMINISTRACE TYDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávající novinových zaslílek povoleno SP, s. p. ZSR Bratislava, c. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996.